

**ÇİN HALK CUMHURİYETİ/ŞANHAY
OTOMOTİV YAN SANAYİ
YERİNDE PAZAR ARAŞTIRMASI**

Hazırlayanlar:
Tolga TAYLAN
(İhracatı Geliştirme Uzmanı)
Mustafa YAVUZ
(İhracatı Geliştirme Uzmanı)

Mart 2019

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

SAYFA

1. ÇİN OTOMOTİV ANA SANAYİ	1
1.1. Otomotiv Sanayinin Gelişimini Etkileyen Koşullar	1
1.2. Sektör Profili	2
1.2.1. Motorlu Araç Üretimi	2
1.2.2. Motorlu Araç Satışı	3
1.3. Binek Otomobilleri Piyasası	5
1.3.1. Binek Otomobilleri Üretimi	5
1.3.2. Binek Otomobilleri Satışı	6
1.3.3. Binek Otomobil Filosu	7
1.3.4. Binek Otomobil Dış Ticareti	8
1.3.4.1. İthalat	8
1.3.4.2. İhracat	9
1.4. Ticari Taşıtlar Piyasası	14
1.4.1. Ticari Taşıtlar Üretimi	15
1.4.2. Ticari Taşıtlar Satışları	15
1.4.3. Ticari Taşıtlar Filosu	16
1.4.4. Ticari Taşıtlar Dış Ticareti	17
1.4.4.1. Ticari Taşıtlar İhracatı	17
1.4.4.2. Ticari Taşıtlar İthalatı	17
1.5. Rekabet Açısından Değerlendirme	22
1.5.1. Pazar Yapısı	22
1.5.2. Ana Oyuncular	22
1.5.3. Pazara Giriş	23
1.5.4. Sektörde Faaliyet Gösteren Önemli Firmalar	23
1.5.4.1. SAIC Motor Corporation Ltd.	23
1.5.4.2. BYD CO. LTD.	24
1.5.4.3. Great Wall Motor Co. Ltd.	24
1.5.4.4. Chongqing Changan Automobile Co. Ltd.	25
1.5.4.5. Dongfeng Motor Group Co. Ltd.	25

2. ÇİN OTOMOTİV YAN SANAYİ	26
2.1. Otomotiv Yan Sanayiinin Gelişimini Etkileyen Koşullar	26
2.2. Otomotiv Yan Sanayiinde Fırsatlar	28
2.3. Sektör Profili	28
2.4. Dış Ticaret	29
2.4.1. İhracat	29
2.4.2. İthalat	35
2.5. İstihdam	41
2.6. Rekabet Açısından Değerlendirme	41
2.6.1. Pazara Giriş	41
2.6.2. Satış Sonrası Hizmet Pazarı ve Dağıtım Kanalları	42
2.6.3. Faaliyet Gösteren Önemli Firmalar	44
2.6.3.1. Huayu Automotive Systems Co Ltd.	45
2.6.3.2. Ningbo Joyson Electronics	46
2.6.3.3. Ningbo Huaxiang Electronic Co Ltd.	47
2.6.3.4. Changchun Faway Automobile Components Co. Ltd.	48
2.6.3.5. Wanxiang Qianchao Co Ltd.	48
3. TÜRKİYE-ÇİN OTOMOTİV YAN SANAYİ TİCARETİ	49
3.1. Türkiye-Çin Otomotiv Yan Sanayi Ticareti	49
3.2. Ürün Bazında Türkiye'nin Çin'e Otomotiv Yan Sanayi İhracatı	50
3.3. Ürün Bazında Türkiye'nin Çin'den Otomotiv Yan Sanayi İthalatı	53
4. SONUÇ VE ÖNERİLER	57
5. KAYNAKÇA	63
6. YARARLI WEB SAYFALARI	63

TABLolar

- Tablo 1. Motorlu Araçlar Üretimi (1000 Adet)*
- Tablo 2. Motorlu Araç Satışları Firma Bazında 1000 Adet*
- Tablo 3. Binek Otomobil Üretimi (1000 Adet)*
- Tablo 4. Binek Otomobil Satışları (1000 Adet)*
- Tablo 5. 2018 (Ocak-Ekim) Motorlu Araçlar Üretim ve Satışları-Adet*
- Tablo 6. En Fazla Satılan Binek Otomobil Markaları (1000 Adet)*
- Tablo 7. En Fazla Satılan Binek Otomobil Modelleri (1000 Adet)*
- Tablo 8. Firmalara Göre Binek Otomobil Üretimi (1000 Adet)*
- Tablo 9. Binek Otomobil İhracat ve İthalatı*
- Tablo 10. Ticari Taşıt Üretim ve Satışları*
- Tablo 11. En Fazla Satılan Ticari Taşıt Markaları (1000 Adet)*
- Tablo 12. En Fazla Satılan Ticari Taşıt Modelleri (1000 Adet)*
- Tablo 13. Firmalara Göre Ticari Taşıt Üretimi (1000 Adet)*
- Tablo 14. Ticari Taşıt İhracat İthalatı-Araç Sayıları*
- Tablo 15. Önemli Firmaların Satış ve Pazar Payları*
- Tablo 16. Çin Oto Yan sanayi İhracatı (1000\$)*
- Tablo 17. Çin Oto Yan sanayi İthalatı (1000 \$)*
- Tablo 18. Satış Sonrası Hizmet Piyasasında Tesisler*
- Tablo 19. Önemli Firmaların Satış ve Pazar Payları*
- Tablo 20. Türkiye ve Çin İkili Ticaret Otomotiv Yan Sanayi (1000\$)*
- Tablo 21. Türkiye'nin Çin'e Otomotiv Yan Sanayi İhracatı (1000\$)*
- Tablo 22. Türkiye'nin Çin'den Otomotiv Yan Sanayi İthalatı (1000\$)*

1. ÇİN OTOMOTİV ANA SANAYİ

1.1. Otomotiv Sanayinin Gelişimini Etkileyen Koşullar

Çin dünyanın en büyük otomotiv pazarı olup, ABD'nin önüne geçmiştir. 2017 yılında 28.9 milyon adet motorlu aracın satıldığı Çin'de aynı yıl 29.1 milyon adet araç üretimi yapılmıştır. Otomotiv sektörü 1980'lerin ortalarında reforme edilmiş olup, 4 büyük firma tarafından yönlendirilmektedir. SAIC Motor, Dongfeng Auto, FAW ve Changan reform öncesinden kalan büyük firmalar olup, büyük devlet işletmeleri ve önemli küresel otomotiv üreticileriyle ortak yatırım yapmışlardır. Geçmiş 10 yılda sektör önemli ölçüde serbestleştirilmiş olup, pazar güçleri tarafından yönetilmektedir.

Pazar araştırması kapsamında görüşme yapılan Çin Otomotiv Üreticileri Birliği'nden elde edilen bilgiler doğrultusunda, gelişmiş ülkelerle ve benzer yaşam standartlarına sahip ülkelerle karşılaştırıldığında Çin'de binek otomobil mülkiyetinin düşük kaldığı tespit edilmiştir. 2007 yılında 1000 kişi başına 24.2 otomobil düşerken, 2017 yılında 1000 kişi başına 133.1 otomobil düşmüştür. Bununla beraber bu oran düşük gayrisafi yurtiçi hasılaya sahip Brezilya ve Güney Afrika gibi ülkelerde sırasıyla 206 ve 176'dır. Mülkiyetin görece olarak düşük olması Çin otomotiv pazarının artan gelir ve tüketime paralel olarak doğal büyümesine devam edeceğini göstermektedir.

Çin otomotiv sanayi büyüyen gayrisafi yurtiçi hasıla ve harcanabilir gelirdeki artış ile krediye ulaşma kolaylığı gibi olumlu ekonomik koşullardan faydalanmaktadır. Geçmiş 4 yıl göz önüne alındığında, ülkedeki kişi başı yıllık özel tüketim harcaması 2013 yılında 2.628 ABD doları iken %30 artışla 2017 yılında 3.423 ABD dolarına ulaşmıştır. Büyüyen gelire ve yaşam standartlarının yükselmesine paralel olarak hane halklarının bütçesinde binek otomobil alımına ayrılan pay önemli ölçüde artmıştır. 2012 yılında toplam kişi başı tüketici harcamalarının %8.9'unu oluşturan ulaşım ve iletişim harcamaları 2017 yılında %13.6 oranına yükselmiştir.

Çin Otomotiv Üreticileri Birliği tarafından SUV ve yeni elektrikli araçlara yönelik talepteki hızlı büyümenin sektörün büyümesini ivmelendirmekte olduğu ifade edilmiştir. SUV sınıfının büyümesinde yeni tüketim kalıpları başrol oynamaktadır. Yeni elektrikli araç sınıfının büyümesinin ise 2020'ye kadar yürürlükte kalacak teşvik yasasından ve kamu araç alımında bu tip araçlara ayrılan payın artışından etkilenmesi muhtemeldir. Mart 2016'dan beri kamu alımlarında elektrikli otomobillere ayrılan pay %50'de sabitlenmiştir. Yeni elektrikli araçlar alım vergisinden istisna tutulmaktadır. Elektrikli araçlar şarj istasyonlarının inşaatı ayrıca

kamu altyapı kalkınma stratejisinin bir parçasıdır. Hükümet şarj istasyonlarının inşasına yönelik olarak 100 milyar RMB değerinde yatırım planı tasarlamaktadır. Aynı zamanda özel yatırımcılar da faaliyet göstermektedir. Yeni şarj istasyonlarının inşaatına yönelik olarak BMW ve Tesla beraber çalışmaktadır.

Bununla birlikte ekonomik büyümenin fiyat ve ücretleri yukarı çekmesinin Çin otomotiv sanayini olumsuz etkilediği de düşünülmektedir. İşletme maliyetlerinin yüksek olması Çinli firmaların rekabet gücünü aşındırmaktadır. Vietnam ve Bangladeş gibi diğer Asya ülkeleriyle karşılaştırıldığında artık Çin'de imalat yapma, rekabet avantajının yitirilmesine yol açmaktadır. Bu da mal ve hizmet kalitesinin artırılarak rekabet avantajının tekrar kazanılmasını mümkün kılmaktadır. Küresel ticaret ve iyileşmiş ekonomik performans geleneksel olarak ticari taşıt satışını canlandırmaktadır. Hükümetin hava kirliliğini azaltmaya yönelik hedefleri yerel hükümetleri emisyon kontrolünü artırmaya zorlamıştır. Çoğu şehrin 2017 yılında kesin emisyon standartlarını uygulamaya başlamış olmasının binek otomobil satış piyasasını olumsuz etkilediği düşünülmüştür. 2016 yılında hava kirliliği sorunuyla başa çıkabilmek için Pekin ve Şangay özel araç kullanımını kısıtlamıştır.

Otomobil imalatçıları aşırı üretim kapasitesi sorunuyla karşı karşıyadır. Çinli otomobil imalatçıları 2017 yılını geçen yıla göre %4.5 artış gösteren 980 bin adet yüksek stokla sonlandırmıştır. Ticari taşıtlar alt sektöründe stoklar 2017 yılında geçen yıla göre %19 oranında artmıştır.

1.2. Sektör Profili

1.2.1. Motorlu Araç Üretimi

Motorlu araç üretiminin 2018 yılında %4.7 oranında artarak 30.5 milyon adede ulaşmış olduğu tahmin edilmiştir. Binek otomobilleri ile SUV sınıflarının üretim büyümesinin motorlu araç üretimi büyümesinde belirleyici olacağı tahmin edilmektedir. Binek otomobilleri üretimi ise 2017 yılında 24.8 milyon adet gerçekleşmiş olup, üretimin 2018 yılında %4.1 oranında büyüyerek 25.8 milyon adede ulaştığı öngörülmüştür. En hızlı büyüyen sınıf olan SUV üretiminin ise %10.8 oranında artarak 2018 yılında 11.4 milyon adede yükselmiş olduğu tahmin edilmektedir. Sedan üretiminin %1 oranında daralarak 2018 yılında 11.8 milyon adet olduğu öngörülmüştür.

2018 yılında ticari taşıt üretiminin %8.5 oranında yükselerek 4.6 milyon adede ulaşmış olduğu tahmin edilmiştir. Ticari taşıt üretimindeki büyümeye orta ve hafif kapasiteli kamyon

üretimindeki artışlar öncülük etmektedir. Ağır kapasiteli kamyon üretiminin 2017 yılındaki %47.7'lik büyümeden sonra ivme kaybedeceği öngörülmektedir. 2018 yılında hafif kapasiteli kamyon üretiminin ise %10.4 oranında büyümüş olduğu tahmin edilmekte olup, 2019-2022 döneminde ortalama yılda %8.6 oranında büyüyeceği beklenmektedir.

Tablo 1. Motorlu Araçlar Üretimi (1000 adet)

	2017	2018f	2019f	2020f	2021f	2022f
Motorlu Taşıtlar	29,073	30,453	31,543	32,697	34,065	35,494
Binek otomobilleri	24,831	25,849	26,612	27,431	28,439	29,478
-Sedan	11,938	11,818	11,895	12,073	12,255	12,438
-MPV	2,066	2,226	2,260	2,184	2,223	2,222
-SUV	10,298	11,410	12,175	12,966	13,809	14,706
-Cross	530	394	282	208	152	111
Ticari Taşıtlar	4,242	4,603	4,931	5,266	5,627	6,016
Otobüsler	474	472	471	469	468	466
Kamyonlar	2,631	2,888	3,129	3,375	3,640	3,925
-Ağır Kapasiteli	225	237	248	259	270	281
-Orta Kapasiteli	192	212	226	241	258	275
-Hafif Kapasiteli	1,647	1,818	1,982	2,148	2,328	2,524

Kaynak: Emerging Markets Research Data and News-EMIS Insights Industry Report

Görüşme yapılan LMC Automotive firmasının verilerine göre ise 2018 Ocak-Ekim döneminde motorlu araç üretimi 2017 yılının aynı dönemine göre %1 oranında daralarak 22.8 milyon adede düşmüştür. Binek otomobil üretimi de %1 oranında azalmış ve aynı dönemde 19 milyon adete inmiştir.

1.2.2. Motorlu Araç Satışı

2016 yılında motorlu taşıt satışı geçen yıla göre %13.9 oranında artmış, 2017 yılında ise %3 oranında artış göstererek 28.9 milyon adede ulaşmıştır. Çin Otomotiv Üreticileri Birliği'nden elde edilen bilgiler kapsamında, 2017 yılında satışların artış hızındaki yavaşlamanın motor kapasitesi 1.6 litreden az olan otomobillere yönelik uygulanan vergi artışının sonucu olarak binek otomobil satış büyümesinin zayıflamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

2017 yılında yurtiçi pazar dikkate alındığında 4 büyük firmanın toplam satışlar içindeki pazar payı %61.7 iken 2018 yılında %59.9'a düşmüş olduğu tahmin edilmektedir. 4 büyük firmanın

satış hacminin artacağı beklenmekle birlikte büyümenin Çin'deki diğer otomobil üreticilerine göre daha yavaş tempoda artacağı tahmin edilmektedir.

2017 yılında en büyük firma olan SAIC Motor'un satışları 6.9 milyon adet olup, toplam satışların %24.7'sini gerçekleştirmiştir. Dongfeng Auto toplam satışların %14.7'sini yapmıştır. FAW 3.3 milyon, Changan 2.9 milyon adet araç satışı gerçekleştirmiştir. 4 büyük firma arasında FAW'ın satışlarının 2017 yılında %7.8 oranında artmasıyla FAW en yüksek artış oranına sahip olmuştur. SAIC Motor'un satışları yıllık %6.9 oranında artış kaydederken Dongfeng Auto ve Changan'ın satışları sırasıyla %3.6 ve %6.2 oranında azalmıştır. 4 büyük firma dışında kalan Guangzhou Auto ve Zhejiang Geely'nin satışları çarpıcı oranda artış göstermiştir. Devlet işletmesi Guangzhou Auto'nun satışları 2017 yılında %20.8 oranında artarak toplam otomobil satışlarının %7.2'sini oluşturmuştur. Zhejiang Geely'nin satışları ise %63 artarak, 1.3 milyon adede ulaşmıştır.

Tablo 2. Motorlu Araç Satışları-Firma Bazında (1000 adet)

	2015	2016	2017
SAIC Motor	5,863	6,472	6,916
Dongfeng Auto	3,873	4,277	4,121
China FAW Group	2,845	3,104	3,346
China Changan Auto Group	2,777	3,063	2,872
BAIC Group	2,490	2,812	2,513
Guangzhou Auto	1,299	1,657	2,001
Zhejiang Geely	539	799	1,305
Great Wall	853	1,074	1,070
Brilliance Auto Group	856	774	746
Chery	518	677	673
Anhui Jianghuai Auto	588	638	505
BYD	445	497	410
Hunan Jiangnan	223	333	317
China National Heavy Duty Truck Group	158	203	300
Chongqing Lifan Passenger Car	277	278	278
Shaanxi Auto Group	77	116	188
SouthEast (Fujian)	76	118	155
Hawtai	71	73	132
Haima Car	109	153	99
Qingling Motor Group	84	45	9

Kaynak: EMIS

Satış hacmindeki artışa bağlı olarak otomotiv üreticilerinin satış geliri 2016 yılında 8.1 trilyon RMB iken %4.9 artışla 2017 yılında 8.5 trilyon RMB'ye ulaşmıştır. Motorlu araç satışları içinde en yüksek paya SAIC Motor, Dongfeng Auto ve China Faw Group sahiptir.

LMC Automotive verilerine göre ise 2018 yılı Ocak-Ekim döneminde motorlu araç satışı 2017 yılının aynı dönemine göre bir değişiklik göstermeyerek 23.7 milyon adet gerçekleşmiştir. Binek otomobilleri satışı yine 2017 yılının aynı dönemine göre %1 azalarak 19.8 milyon adet olmuştur. 2018 yılı Ocak-Ekim döneminde hafif ticari taşıtlar satışı %4 artarak 2.7 milyon adede yükselmiş, orta-ağır kapasiteli ticari taşıt satışı ise %3 oranında daralarak 1.2 milyon adede düşmüştür. 2018 yılında binek otomobil satışının 2017 yılına göre %3 oranında daralarak 24.6 milyon adede düşmüş olduğu öngörülmektedir.

1.3. Binek Otomobilleri Piyasası

2017 yılında 24.8 milyon binek otomobili üretilmiş olup, toplam sektör üretiminin %85.4'ünü oluşturmaktadır. Sedanlar binek otomobil üretiminin %48.1'ini oluşturmaktadır. Bununla beraber geçmiş 3 yılda harcanabilir hane halkı geliri artışıyla SUV'lere giderek artan talep gözlenmektedir.

Çinli otomobil imalatçıları yoğun rekabetle karşı karşıyadır. Çin tüketim eğilimleri ve ihtiyaçları tarafından belirlenen çok sayıda otomobil modeline sahip bir ülkedir. Ekonominin büyümesiyle ve hane halklarının yaşam standartlarının yükselmesiyle tüketiciler tercihlerini yüksek kaliteli lüks modellere yönlendirmektedir. Bunun da gelecekte Japon, Alman ve ABD gibi ülkelerin markalarının pazar payının büyümesini sağlayacağı öngörülmektedir.

1.3.1 Binek Otomobilleri Üretimi

Geçmiş 10 yılda binek otomobil üretimi her yıl ortalama %15.5 oranında artış göstermiştir. Sedan üretimi 2014 yılında 12.5 milyon otomobil üretimi ile zirveye ulaşmıştır. Bununla beraber büyüme 2017 yılında binek otomobili satışının ivme kaybetmesinden dolayı yavaşlamıştır. SUV üretimindeki %14.1 artışa rağmen alt sektörün en büyük dilimi olan sedan üretimi %1.3 oranında azalarak 11.9 milyon adete düşmüştür. Diğer iki sınıftan MPV ve crossover üretimi sırasıyla %16.9 ve %25.3 oranında azalmıştır.

Benzinli binek otomobilleri üretimi toplam binek otomobilleri üretiminin %96.7'sini oluşturmaktadır. Benzinli otomobil üretimi 2017 yılında 2016 yılına göre %0.9 oranında artmıştır. Dizel motorlu binek otomobil üretimi ise 2017 yılında %10.2 oranında artmıştır. Motor kapasitesi açısından bakıldığında kapasitesi 1.6-2 litre arasında olan binek otomobilleri üretimi 2017 yılında büyüme kaydeden tek sınıf olmuştur. Kapasitesi 1-1.6 litre arasında olan binek otomobil üretimi toplam binek otomobili üretiminin %68.1'ini oluşturmaktadır. Çin Otomobil Üreticileri Derneği verilerine göre otomobil üretimi 2018 yılının Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım aylarında bir önceki yılın aynı aylarına göre üst üste beş ay azalış göstermiştir (Üretimdeki azalış sırasıyla %0,7, %4,4, %11,7, %10,1, %18,9'dir). Otomobil üretimi 2018 yılının ilk onbir ayında ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,6 azalış göstermiştir. Otomobil üretimindeki düşüşte, yeni araç alımlarında uygulanan geçici vergi teşviklerinin sona ermesiyle birlikte talebin zayıflaması da etkili olmuştur. Çin Otomotiv Üreticileri Birliği, elektrikli otomobil üretimine Çin tarafından özel önem verildiğini vurgulamaktadır. 2017 yılında elektrikli otomobil üretimi geçen yıla göre %70 oranında artarak 733.000 adede yükselmiştir. Çin elektrikli araç piyasasının 2018-2020 döneminde %46 oranında büyüyeceği öngörülmektedir. 2018 Temmuz ayında Anhui Jianghuai Automobile Group Corp Ltd. (JAC), Çin-Volkswagen ve Seat SA arasında elektrikli otomobillerin geliştirilmesine yönelik AR-GE merkezi kurulması doğrultusunda anlaşma imzalanmıştır. Merkezin 2021 yılında tamamlanması beklenmektedir. Yine Ağustos 2018'de Çin'in üçüncü büyük otomobil imalatçısı Zhejiang Geely Holding Group Co Ltd (Geely) ile Malezya'da yerleşik Proton Holdings Berhad arasında elektrikli otomobil üretimi için işbirliği anlaşması imzalanmıştır.

1.3.2. Binek Otomobilleri Satışı

2017 yılında binek otomobil satışı %1.9 oranında büyüyerek geçmiş 10 yılın en düşük büyüme hızını göstermiştir. Binek otomobil satışları 24.7 milyon adede yükselmiştir. Binek otomobilleri satışının büyümeye devam edeceği beklenmektedir. 2016 yılında küçük motor kapasiteli otomobillere yönelik alım vergisinde kesintiye gidilmesiyle binek otomobilleri satışı aynı yıl %15.1 oranında artmış, 3 yıldaki en yüksek büyüme kaydedilmiştir. Motor kapasitesi 1-1.6 litre arasında olan binek otomobillerinin satışı vergi kesintilerinden olumlu etkilenmiş olup, 2016 yılında satışlar %21.7 oranında artmış, 2017 yılında da %1.4 oranında azalmıştır. 2017 yılında binek otomobil satışının yavaşlama göstermesi 2016 yılında kaydedilen yüksek büyümeye bağlı baz etkisiyle açıklanmaktadır. Diğer taraftan kapasitesi 1.6-2.0 arasında olan binek otomobillerinin satışı 2017 yılında %11.5 oranında artmıştır.

SUV'lere olan güçlü talep bunda etkili olmuştur. 2017 yılında diğer tüm binek otomobilleri sınıflarının satışında azalma olmasına rağmen, SUV'lerin satışı 2016 yılında 8.9 milyon iken 2017 yılında 10.3 milyona yükselmiştir. Elektrikli otomobil satışları ise 2017 yılında %71 oranında artarak 722.000 adede ulaşmıştır. Çin 2025 yılında ülkede satılan her 5 otomobilden 1'inin elektrikli olmasını hedeflemektedir.

Volkswagen, Geely, Honda, Toyota, Nissan ve Buick Çin'de en fazla satılan binek otomobil markalarıdır. Volkswagen Lavida, Wuling Hongguang ve Toyota Corolla ise piyasada en fazla talep gören modellerdir.

Çin'deki otomobil üreticileri, zayıflayan tüketim talebini daha fazla hissetmeye başlamışlardır. Çin Otomobil Üreticileri Derneği verilerine göre otomobil satışları, 2018 yılının Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım aylarında bir önceki yılın aynı aylarına göre üst üste beş ay azalış göstermiştir (Satışlardaki azalış sırasıyla %4, %3,8, %11,6, %11,7 ve %13,9'dir.) 2018 yılı Kasım ayı otomobil satışlarında bir önceki yılın aynı ayına göre gözlemlenen azalış, 2012 yılı Ocak ayındaki % 26,4'lük azalışın ardından kaydedilen en büyük yıllık azalışa işaret etmektedir.

2018 yılının ilk onbir ayında ise, otomobil satışları %1,7 azalış kaydederek, 25,4 milyona düşmüştür. Çin Otomobil Üreticileri Derneği tarafından yapılan açıklamada, 2018 yılının genelinde otomobil satışlarında yıllık %3 azalış beklendiği ifade edilmiştir.

1.3.3. Binek Otomobil Filosu

Sürdürülebilir ekonomik büyüme ve yüksek hanehalkı gelirlerinin etkisiyle binek otomobil araç filosu geçmiş 10 yılda önemli ölçüde artmıştır. 2017 yılında binek otomobil sayısı 185 milyon adede ulaşmış olup, dünyanın en büyük araç filosunu oluşturmaktadır. 2007-2017 yılları arasında binek otomobil penetrasyon oranı hızlı bir artış göstermiştir. 2007 yılında her 1000 kişiye 24.2 otomobil düşerken yıllık ortalama %45 büyüme kaydedilmiş olup, oran 2017 yılında 133.1'e yükselmiştir. Bununla beraber, Çin Otomotiv Üreticileri Birliği Çin'in dünyadaki en düşük binek otomobil penetrasyon oranına sahip ülkelerden biri olduğunu ifade etmiştir. Dünyada 70. sırada yer almakta ve küresel ortalama olan 182'nin altındadır. Otomobil mülkiyeti Çin'in zengin olan Kuzey, Doğu ve Güney Asya bölgelerinde yüksek derecede yoğunlaşmıştır.

2017 yılında Kuzey Çin'deki 5 bölgede penetrasyon oranı ülkenin ortalama oranını geride bırakmıştır. Pekin 234.4 ile en yüksek penetrasyon oranına sahip olup, Kuzey Çin için penetrasyon oranı 152.7, tüm ülke için 117.7'dir. Güneybatı bölgesinde penetrasyon oranı 92.8'dir. Bununla beraber, Çin'deki ortalama hanehalkı gelirinun büyümesiyle otomobil mülkiyeti açısından zengin ve yoksul bölgeler arasındaki farklılık daralmaktadır. 2006 yılında Çin'deki binek otomobillerinin %8.3'ü Pekin'de iken bu oran 2017 yılında %3.1'e düşmüştür.

1.3.4. Binek Otomobil Dış Ticareti

Dünyanın en büyük otomotiv pazarı olan Çin net binek otomobil ithalatçısıdır. Japon, ABD ve Alman otomobilleri talep görmektedir. 2017 yılında Çin'den ihraç edilen binek otomobil hacmi ithalatın %52.6'sını oluşturmuştur. Çin 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne katıldıktan sonra diğer ülkelerle ticaretini sürekli artırmıştır. Bununla beraber binek otomobil sektörü yüksek derecede kendi kendine yetmekte olup, dış ticaret cirosu yurtiçi pazarın %3.1'ini oluşturmuştur. 2017 yılında Çin'de üretilen binek otomobillerinin sadece %2.1'i ihraç edilmiştir. İthal edilen binek otomobilleri ise toplam yurtiçi satışların %1'ini oluşturmuştur.

1.3.4.1.İthalat

Binek otomobil ithalatı sürekli artış kaydederek 2014 yılında 1.1 milyon adede yükselmiştir. 2015 yılında Çin ekonomisinin yavaşlamasıyla birlikte renminbi'nin ana binek otomobili ihracatçısı ülkelerin paralarına göre değer kaybetmesi sonucu ithal otomobiller pahalılaşıp, ithalat ani düşüş sergilemiştir. 2016 ve 2017 yıllarında ise ithalat tekrar büyümeye başlamış 2017 yılında 976 bin adede ulaşmıştır. Gene de bu rakam 2014 yılındaki doruk noktasından aşağıdadır. 2016 ve 2017 yıllarındaki binek otomobil ithalatındaki iyileşme hem sedan hem de SUV sınıflarında gerçekleşmiştir. Binek otomobil ithalatı %18.7, SUV ithalatı %13.5 artmıştır. Binek otomobil ithalatı içerisinde SUV ithalatı en yüksek kalemi oluşturmaktadır. 2017 yılında SUV ithalatı 528.600 adet ve 25.1 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir. Sedan ithalatı ise 447.800 adet iken değer bazında 15.3 milyar dolardır.

1.3.4.2. İhracat

2017 yılında küresel ticaret artışıyla beraber binek otomobil ihracatı 2016 yılına göre %52.6 oranında artmıştır. Sedan ihracatı %52 artmış 507.800 adede ulaşmıştır. SUV ihracatı ise 2 katından fazla artmıştır. Sedan ihracatı 2017 yılında 4.8 milyar dolara ulaşmış olup, geçen yıla göre %70.9 oranında artmıştır.

Tablo 3. Binek Otomobil Üretimi

	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam Binek Otomobil Üretimi (1000 adet)	18,085	19,926	21,044	24,315	24,831
Yakıt çeşidine göre					
Dizel	72	69	97	86	94
Benzinli	17,975	19,773	20,717	23,799	24,004
Diğer Yakıt	37	84	229	430	733
Diğer Yakıt-Saf Elektrik	0	0	117	264	483
Diğer yakıt-Sıradan Hibrit	0	0	12	56	120
Diğer yakıt-Plug Hibrit	0	0	63	81	104
Taşıt sınıfına göre					
Sedan	12,099	12,480	11,603	12,095	11,938
MPV	1,308	1,976	2,127	2,487	2,066
SUV	3,026	4,167	6,233	9,023	10,298
Crossover	1,652	1,303	1,081	709	530
Silindir kapasitesine göre					
1 litreden az	1,061	577	394	383	159

1.0-1.6 litre	10,945	12,711	14,049	17,150	16,920
1.7-2.0 litre	4,244	4,908	5,194	5,426	6,162
2.1-2.5 litre	1,258	1,209	1,027	953	690
2.6-3.0 litre	234	225	101	113	74
3.1-4.0 litre	15	13	11	7	3

Kaynak: China Association of Automobile Manufacturers (CAAM)

Tablo 4. Binek Otomobil Satışları (1000 Adet)

	2013	2014	2015	2016	2017
Binek otomobil satışları 1000 adet	17,928	19,700	21,109	24,292	24,744
Yakıt çeşidine göre					
Dizel	72	68	91	93	92
Gazolin	17,819	19,549	20,794	23,778	23,930
Diğer Yakıt	37	83	224	422	722
Diğer Yakıt-Saf Elektrik	0	0	11	55	119
Diğer yakıt-Sıradan Hibrit	0	0	61	80	111
Diğer yakıt-Plug Hibrit	0	0	116	258	470
Taşıt sınıfına göre					
Sedan	12,008	12,374	11,697	12,138	11,848
MPV	1,290	1,915	2,107	2,495	2,086
SUV	2,989	4,078	6,206	8,935	10,264
Cross	1,641	1,332	1,099	725	547
Silindir kapasitesine göre					
1 litreden az	1,090	574	395	392	135
1.0-1.6 litre	10,834	12,572	14,076	17,129	16,889

1.7-2.0 litre	4,180	4,839	5,103	5,499	6,130
2.1-2.5 litre	1,250	1,196	1,151	872	700
2.6-3.0 litre	234	223	105	111	75
3.1-4.0 litre	14	12	11	8	4

Kaynak: CAAM

Tablo 5. 2018 (Ocak-Ekim) Dönemi Motorlu Araçlar Üretim ve Satışları-Adet

	2018 (Ocak-Ekim)	2017 (Ocak-Ekim) Dönemine Göre % Değişim
Satışlar	23,796,343	0
Binek Otomobilleri	19,850,010	-1
Hafif Kapasiteli Ticari Taşıtlar	2,710,502	4
Orta-Ağır Kapasiteli Ticari Taşıtlar	1,235,831	-3
Üretim	22,832,469	-1
Binek Otomobilleri	19,002,669	-1
Hafif Kapasiteli Ticari Taşıtlar	2,645,463	3
Orta-Ağır Kapasiteli Ticari Taşıtlar	1,184,337	-7

Kaynak: LMC Automotive

Tablo 6. En Fazla Satılan Binek Otomobil Markaları (1000 adet)

Marka	2018 (Ocak-Ekim)	2017 (Ocak-Ekim) Dönemine Göre % Değişim	2018 (Ocak-Ekim) Pazar Payları (%)
Volkswagen	2,610	-1	13.1
Geely	1,164	22	5.9
Honda	1,163	1	5.9
Toyota	1,130	11	5.7
Nissan	954	7	4.8
Buick	880	-9	4.4
Changan	741	-14	3.7

Baojun	723	-3	3.6
Hyundai	631	11	3.2
Audi	560	11	2.8
Mercedes-Benz	558	11	2.8
Chevrolet	552	23	2.8
Haval	552	-17	2.8
BMW	509	12	2.6
Trumpchi	441	5	2.2
BYD	391	27	2.0
Dongfeng	384	-27	1.9
Roewe	380	24	1.9
Beijing	367	-18	1.8
Wuling	366	-13	1.8
TOPLAM	19,850	-1	

Kaynak: LMC Automotive

Tablo 7. En Fazla Satılan Binek Otomobil Modelleri (1000 adet)

Model	2018 (Ocak-Ekim)	2017 (Ocak-Ekim) Dönemine Göre % Değişim	Pazar Payları (%)
Volkswagen Lavida	382	5	1.9
Wuling Hongguang	366	-12	1.8
Toyota Corolla	313	11	1.6

Kaynak: LMC Automotive

Tablo 8. Firmalara Göre Binek Otomobil Üretimi (1000 adet)

Marka	2018 (Ocak-Ekim)	2017 (Ocak-Ekim) Dönemine Göre % Değişim	2018 (Ocak-Ekim) Pazar Payları (%)
SAIC Volkswagen	1,723	2	9.1

FAW Volkswagen	1,656	4	8.7
SAIC GM	1,614	2	8.5
Geely Group	1,265	26	6.7
Dongfeng Nissan	1,089	9	5.7
SAIC GM Wuling	1,067	-14	5.6
Changan Automobile Group	695	-14	3.7
Great Wall Motor	669	-4	3.5
Beijing Hyundai	653	11	3.4
GAC Honda	616	5	3.2
Dongfeng Honda	599	3	3.2
SAIC Motor	593	43	3.1
FAW Toyota	579	0	3.0
GAC Toyota	474	30	2.5
GAC Motor	463	10	2.4
Chery	417	-5	2.2
Beijing Benz	401	12	2.1
BYD	395	27	2.1
Brilliance BMW	394	22	2.1
Changan Ford	366	-46	1.9
TOPLAM	19,003	-1	

Kaynak: LMC Automotive

TABLO 9. Binek Otomobil İhracat ve İthalatı

	2013	2014	2015	2016	2017
Binek otomobil ihracatı (milyon \$)	3,159	3,016	3,002	2,953	5,030
SUV	46	83	85	107	165
Sedan	3,113	2,933	2,916	2,846	4,864

Binek otomobil ihracatı (1000 adet)	428	376	311	337	514
SUV	3	5	3	3	6
Sedan	424	371	308	334	508
Binek otomobil ithalatı (milyon \$)	40,808	49,458	36,444	36,161	40,474
Sedan	17,621	21,033	13,796	13,500	15,316
SUV	23,186	28,425	22,648	22,661	25,158
Binek otomobil ithalatı (1000 adet)	929	1,059	824	843	976
Sedan	423	470	352	377	448
SUV	505	589	472	466	529
Binek otomobil stoku (1000 adet)	717	929	852	937	980
Binek otomobil sayısı (1000 adet)	105,618	123,267	140,959	162,782	185,000
Özel mülkiyet	91,982	109,454	127,372	148,963	na
Büyük	69	77	83	50	na
Orta	469	421	289	248	na
Küçük	88,105	105,908	124,323	146,456	na
Mini	3,338	3,048	2,678	2,208	na
Ticari kullanım (1000 Adet)	853	846	839	840	na

Kaynak:CAAM

1.4. Ticari Taşıtlar Piyasası

Çin, ABD'den sonra dünyadaki ikinci en büyük ticari taşıt üreticisidir. 2017'de 4.2 milyon adet ticari taşıt üretilmiştir. Çin'de üretilen ticari taşıtların %95'inden fazlası yurtiçi pazarda satılmaktadır. Alt sektörün performansı ülkenin ekonomik performansına bağlı olmaktadır.

Çin'in 2013-2015 yılları arası ekonomik yavaşlamasına bağlı olarak, ticari taşıt üretimi de düşüş sergilemiştir. 2016 ve 2017 yıllarında alt sektör üretimi %7.8 ve %14.9 oranında artmıştır. Üretimin ivmelenmesine inşaat sektöründen kaynaklanan talep öncülük etmiştir. İnşaat sektörü geçmiş 2 yıldaki gayrimenkul sektörü ile hükümetin altyapı yatırımlarının güçlü performansından etkilenmiştir.

Çin ticari taşıt pazarı 4 adet yerel kamyon üreticisi tarafından yönlendirilmektedir. Bunlar, Beiqi Foton, Dongfeng, Jiang Huai ve First Automobile Works'dur. Yurtdışı imalatçıların payının düşük olmasına rağmen, İsveçli "Volvo Trucks" ve Alman "Daimler" gibi küresel üreticiler yerel firmalarla ortak yatırım yaparak piyasada faaliyet göstermektedirler.

Çin yapımı kamyonlar düşük teknolojik seviyede olup, özellikle denizaşırı piyasalarda yurtdışı markalarla rekabet ederken zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Yurtiçi talebin zayıf kalması hızlı ekonomik büyüme yıllarında aşırı kapasite baskısına maruz kalan yerel imalatçılar için uzun vadeli bir risk faktörü olarak değerlendirilmektedir. Bu aşamada firmalar iş geliştirme stratejilerine daha özel önem göstermek zorunda kalmışlardır. Riskler yüzünden bazı küçük firmaların piyasadan çıkması, bazılarının da satın alınması muhtemel gözükmektedir.

1.4.1. Ticari Taşıtlar Üretimi

2017 yılında kamyon üretimi ticari taşıt üretiminin %60'ından fazlasını oluşturmaktadır. Kamyon üretimi 2016 yılında %7.5, 2017 yılında %9.5 oranında artmıştır. Kamyon üretiminin en büyük dilimini oluşturan hafif kapasiteli kamyon imalatı %11.9 artarak 1.6 milyon adede ulaşmıştır. Diğer 2 sınıf orta ve ağır kapasiteli kamyonlar aynı zamanda alt sektörün üretim büyümesine katkıda bulunmuştur. Bu iki sınıftaki büyüme geçmiş 2 yılda çöp kamyonu üretiminin artmasından ötürü meydana gelmiştir. 2017 yılında orta ve ağır kapasiteli kamyonların üretimi sırasıyla %30, %47 oranlarında artmıştır.

Yurtiçi pazardaki güçlü büyüme son 3 yılda ihracat payının azalmasıyla sonuçlanmıştır. Çin'de üretilen kamyonlara Vietnam ve Cezayir gibi ana pazarlardan güçlü talep gözlenmesine rağmen, toplam üretimin ihracat payı 2014 yılında %12.7 iken, 2017 yılında %8.4'e düşmüştür.

1.4.2. Ticari Taşıtlar Satışları

2016 ve 2017 yıllarında ticari taşıtların satışları 2 yıllık düşüşten sonra tekrar artmıştır. 2017 yılında satış hacmi %15.1 oranında artarak 4.2 milyon adede yükselmiş olup, 2010 yılında

ulaşılması en yüksek rakam olan 4.3 milyon adede yaklaşmıştır. Ticari taşıt sınıfında en büyük dilimi oluşturan hafif kapasiteli kamyon satışı 2017 yılında %12 oranında artmıştır. Büyüme genel ve çok amaçlı hafif kapasiteli kamyonlara yönelik güçlü talepten kaynaklanmıştır. Genel ve çok amaçlı hafif kapasiteli kamyon satışı sırasıyla %13 ve 18.3 oranlarında artış göstermiştir. Özel faaliyetlere yönelik hafif kapasiteli kamyon satışları %14 oranında artmıştır.

Orta ve ağır kapasiteli kamyon satışları 2017 yılında %29 ve %48 oranlarında artmıştır. Genel amaçlı orta ve ağır kapasiteli kamyon satışı ise %63.4 oranında artmıştır. Yine 2017 yılında orta ve ağır çöp kamyonu satışı %51 artış göstermiş, orta ve ağır çöp kamyonları orta ve ağır kamyon sınıfında en çok satan ürünler olmuştur.

Satışı en fazla yapılan markalar arasında Wuling, Foton, Changan, Dongfeng, JAC, JMC, Jinbei, Great Wall, CNHTC ve Maxus başta gelmektedir. Wuling Mini Truck, Foton Light Truck ve Changan Light Truck modelleri ise piyasada en fazla talep gören ticari taşıt modelleridir.

Ticari taşıt piyasası yerel üreticiler tarafından yönlendirilmekte olup, ithalat toplam satışların %5.6'sını oluşturmaktadır.

1.4.3. Ticari Taşıt Filosu

Geçmiş 2 yılda ticari taşıtlara yönelik büyüyen talep yeni kamyon kayıt sayısının artmasına yansımıştır. Yeni kamyon kayıtları 2016 yılında %16.1, 2017 yılında %30.7 oranlarında artmıştır. 2017 yılında yeni kayıtlar 3.1 milyon adet ile zirveye ulaşmıştır. Hafif kapasiteli kamyonlar yeni kamyon kayıtları içinde en yüksek payı oluşturmuştur. Hafif kapasiteli kamyonları, ağır kapasiteli kamyonlar ve orta kapasiteli kamyonlar takip etmiştir. 2016 yılında yeni kayıtların %3.1'i orta kapasiteli kamyonlara ait olmuştur.

Ticari taşıt filosu yüksek derecede sanayileşmiş olan Çin'in Kuzey, Doğu ve Güney Asya bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Çin'in ticari taşıt filosu içerisinde Doğu Asya bölgesi %26.1 ile en yüksek paya sahiptir. Shandong bölgesinde 1 milyon adet, Jiangsu bölgesinde 759 bin adet, Anhui bölgesinde 656 bin adet kamyon mevcuttur.

Güney Asya bölgesi Çin'in kamyon filosunun %22'sini oluşturmaktadır. Henan bölgesinde kaydı yapılan 969.000 adet kamyon mevcut iken Guangdong bölgesinde 698.000 adet kamyonun kaydı yapılmıştır. Bununla beraber Kuzey Çin'deki Hebei bölgesi 1.4 milyon adet ile en yüksek sayıda kamyon ev sahipliği yapmaktadır.

1.4.4. Ticari Taşıtlar Dış Ticareti

Dış ticaret Çin ticari taşıt piyasasının küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Dış ticaret cirosu yurtiçi pazardaki toplam satışların %14.1'ini oluşturmuştur. Çin net ticari taşıt ithalatçısıdır. 2017 yılında 358.000 adet ticari taşıt ihracatı yapılmış iken, ithalat 870.000 adet gerçekleşmiştir. 2013 yılından beri ticari taşıt alt sektörü ithal edilen yüksek fiyatlı araçlardan dolayı açık vermektedir.

Çin'de üretilen ticari taşıtların düşük fiyatlı olmasının önemli bir rekabet avantajı sağlamasına rağmen, Çinli firmalar yüksek kaliteli araçları ABD ve Almanya gibi ülkelerden ithal etmektedir.

2017 yılında Çin'in ticari taşıt ihracatı 6.4 milyar dolar, ithalatı 8 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir. 2015 yılında değer bazında %24.2 oranında ani düşüş sergileyen ticari taşıt ithalatı 2016 yılında %7.2 oranında azalmış, 2017 yılında %9.5 artmıştır.

1.4.4.1 Ticari Taşıtlar İhracatı

Çin'in ticari taşıt ihracatı küresel finansal krizin bitimini takiben artış göstermiştir. 2009 yılında 204.400 adet iken 2014 yılında 484.000 adede yükselmiştir. Bununla beraber, küresel talep daralmasından dolayı ihracat 2015 yılında %30.3, 2016 yılında %2.3 oranında düşmüştür. İhracat hacmi 2017 yılında %9.1 oranında artış kaydetmesine rağmen, 2014'deki seviyeden aşağıdadır.

Dizel motorlu otobüsler Çin'in ticari taşıt ihracatında en yüksek payı oluşturmaktadır. Toplam ihracat değerinin %35'ini oluşturmaktadır.

1.4.4.2. Ticari Taşıtlar İthalatı

Ticari taşıt ithalatı 2014 yılındaki zirveden sonra ani düşüşe geçmiştir. 2017 yılında ithalat %0.8 oranında artarak 870.000 adede yükselmiştir. Ticari taşıt ithalatı ağırlıklı olarak yüksek kaliteli taşıtlardan oluşmaktadır. ABD, Almanya, Japonya, İsveç ve Avusturya ithalatın yoğunlaştığı önemli pazarlardır.

Tablo 10. Ticari Taşıt Üretim ve Satışları

	2013	2014	2015	2016	2017
Ticari taşıt üretimi (1000 adet)	4,042	3,799	3,424	3,693	4,242
Yakıt çeşidine göre					
-Dizel	3,104	2,809	2,410	2,677	3,128
-Benzin	875	905	890	863	870
-Diğer yakıt	63	85	124	153	245
-Diğer yakıt-saf elektrik	0	0	71	119	158
-Diğer yakıt-doğal gaz	0	0	31	18	73
Araç çeşidine göre					
-Otobüs	483	525	523	488	474
-Kamyon	2,717	2,433	2,237	2,404	2,631
-Ağır kapasiteli kamyonlar	207	190	118	153	225
-Orta kapasiteli kamyonlar	176	144	115	148	192
-Hafif kapasiteli kamyonlar	1,806	1,562	1,467	1,471	1,647
Ticari taşıt satışları 1000 adet	4,065	3,789	3,454	3,647	4,197
Yakıt çeşidine göre					
-Dizel	3,132	2,809	2,428	2,652	3,090
-Gazolin	870	895	903	841	865
-Diğer yakıt	63	84	123	153	242
-Diğer yakıt-saf elektrik	0	0	69	118	159

-Diğer yakıt- doğal gaz	0	0	32	19	70
Araç çeşidine göre					
-Otobüs	477	527	528	484	476
-Kamyon	2,738	2,436	2,256	2,373	2,634
-Ağır kapasiteli kamyon	220	198	129	158	233
-Orta kapasiteli kamyon	175	146	110	143	184
-Hafif kapasiteli kamyon	1,815	1,564	1,472	1,464	1,640

Kaynak: CAAM

Tablo 11. En Fazla Satılan Ticari Taşıtların Markaları (1000 adet)

Marka	2018 (Ocak-Ekim)	2017 (Ocak-Ekim) Dönemine Göre % Değişim	2018 (Ocak-Ekim) Pazar Payları (%)
Wuling	567	11	20.9
Foton	300	-6	11.1
Changan	284	4	10.5
Dongfeng	218	-3	8.0
JAC	174	4	6.4
JMC	143	2	5.3
Jinbei	114	33	4.2
Great Wall	111	18	4.1
CNHTC	92	23	3.4
Maxus	76	149	2.8
TOPLAM	2,710	4	

Kaynak: LMC Automotive

Tablo 12. En Fazla Satılan Ticari Taşıt Modelleri (1000 adet)

Model	2018 (Ocak-Ekim)	2017 (Ocak-Ekim) Dönemine Göre % Değişim	Pazar Payları (%)
Wuling Mini Kamyonlar	316	48	11.7
Foton Hafif Kamyonlar	250	12	9.2
Changan Hafif Kamyonlar	172	68	6.4

Kaynak: LMC Automotive

Tablo 13. Firmalara Göre Ticari Taşıt Üretimi (1000 adet)

Marka	2018 (Ocak-Ekim)	2017 (Ocak-Ekim) Dönemine % Değişim	2018 (Ocak-Ekim) Pazar Payları (%)
SAIC GM Wuling	538	10	20.3
Beiqi Foton	300	-4	11.4
Changan Automobile Group	263	5	9.9
Jiangling Motors	230	2	8.7
Dongfeng Automobile	180	-6	6.8
Jianghuai Auto	168	3	6.3
Brilliance Auto	114	34	4.3
Great Wall Motor	114	18	4.3
CNHTC	93	24	3.4
SAIC Commercial	75	144	2.8
TOPLAM	2,645	3	

Kaynak: LMC Automotive

Tablo 14. Ticari Taşıt İhracat-İthalat-Araç Sayıları

	2013	2014	2015	2016	2017
Ticari taşıt ihracatı-(USD mn.)	6,744	7,554	6,033	6,188	6,411

Otobüs	2,996	3,651	2,745	3,521	3,343
Kamyon	3,779	3,903	3,288	2,667	3,068
Ticari taşıt ihracatı (1000 adet)	452	484	337	328	358
Otobüs	166	187	118	142	153
Kamyon	286	297	219	186	205
Ticari taşıt ithalatı (USD mn.)	6,993	10,832	7,869	7,300	7,996
Otobüs	6,157	9,744	7,568	6,924	7,513
Kamyon	836	637	302	375	483
Ticari taşıt ithalatı (1000 adet)	875	905	890	863	870
Otobüs	63	85	124	153	245
Kamyon	0	0	71	119	158
Ticari taşıt stoku (1000 adet)	186	218	206	266	316
Kamyon sayısı (1000 adet)	20,106	21,255	20,656	21,719	23,410
-Ağır kapasiteli kamyon	5,020	5,337	5,301	5,695	n/a
-Orta kapasiteli kamyon	1,964	1,881	1,489	1,387	na
-Hafif kapasiteli kamyon	13,000	13,858	13,758	14,553	na
-Mini kamyon	122	179	109	84	na
Otobüs sayısı (1000 adet)	977	1,459	1,229	1,244	na
Yeni kayıt altına alınan kamyon sayısı (1000 adet)	2,690	2,542	2,043	2,372	3,100

-Ağır kapasiteli Kamyon	739	631	455	627	na
-Orta kapasiteli kamyon	133	104	72	73	na
-Hafif kapasiteli kamyon	1,814	1,805	1,514	1,670	na
-Mini kamyon	3	2	2	1	na

Kaynak: CAAM

1.5. Rekabet Açısından Değerlendirme

Çin otomotiv pazarı rekabetçi evre açısından değerlendirildiğinde 2 çeşit gruptan oluşmaktadır. İlk gruba giren firmalar devlet işletmeleri olup, yabancı otomobil üreticileriyle ortak yatırım yaparak faaliyet göstermektedirler. Bu grup, yurtiçi pazarda hem Çin markalarını hem de iyi tanınmış yabancı markaları satarak otomotiv sanayiini yönlendirmektedir. Daha küçük olan diğer grup Çin'de giderek büyüyen pazar payına sahiptir. Bunlar bağımsız otomobil üreticileri olarak adlandırılmakta olup, reform devrinden sonra yerel devlet işletmeleri ve özel işletmeler tarafından kurulmuştur.

1.5.1. Pazar Yapısı

Çin Otomotiv Üreticileri Birliği ile yapılan görüşme kapsamında, Çin otomotiv pazarının devlet işletmeleri ve yurtdışı otomobil üreticilerinin oluşturduğu ortak yatırımlar tarafından üretilen yabancı markaların egemenliği altında olduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber Çin markalarının payı geçmiş birkaç yılda giderek artmaktadır. 2012 yılında Çin markalarının pazar payı %74 iken, 2017 yılında %44'dür. Çin markalarının büyüyen pazar payının altında Çin üretimi SUV'lere olan talebin genişlemesi yatmaktadır. 2017 yılında SUV sınıfında yapılan toplam satışların %66.5'unu Çin üretimi SUV'ler oluşturmuştur. Yurtdışı markalar sedan pazarını yönlendirmekte olup, Çin markalarının pazar payı 2013 yılında %28.1 iken 2017 yılında %20'ye düşmüştür.

1.5.2. Ana Oyuncular

Reform devrinin başlangıcından beri Çin otomotiv pazarı 4 büyük otomobil imalatçısının (SAIC Motor, Dongfeng Motor, FAW ve Changan) hakimiyeti altındadır. 2017 yılında 4

firma Çin'deki toplam otomotiv pazarının %61.7'sini oluşturmuştur. Sektörde devam eden konsolidasyonla söz konusu firmaların pazar payı geçmiş 10 yılda önemli ölçüde artmıştır. 4 büyük firmanın dışında kalan 2 otomobil üreticisi de önemli pazar payına sahiptir. BAIC grup 2017 yılında toplam üretimin %9'unu, Guangzhou Auto %7.2'sini oluşturmuştur.

1.5.3. Pazara Giriş

Yurtdışı firmaların Çin otomotiv pazarına girebilmeleri için başlıca yol devlet işletmeleriyle yapılan ortak yatırımlar olarak göze çarpmaktadır. 1980'lerin ortalarında önemli küresel otomobil üreticilerinin çoğu yerel devlet işletmeleriyle ortak yatırım yaparak pazara girmişlerdir. Bunlara örnek olarak 1984 yılında "American Motor Company" ile "Beijing Automotive Works" ve "Volkswagen" ile "SAIC Motor" arasında yapılan ortak yatırımlar, 1985 yılında "Peugeot" ile "Guangzhou Automotive" arasında yapılan ortak yatırımlar gösterilebilir. Bunun yanısıra, devlet işletmelerinin sadece yurtdışı üreticilerle ortak yatırım kurmalarına izin verilmesine rağmen, yerel devlet işletmeleri ve özel işletmeler yakın zamanda bağımsız otomobil imalat firmaları açmışlardır.

1.5.4. Sektörde Faaliyet Gösteren Önemli Firmalar

1.5.4.1. SAIC Motor Corporation Ltd.

Pazar araştırması çerçevesinde görüşme yapılan SAIC Motor (Shanghai Automotive Industry Corporation) Çin'deki en büyük otomobil imalatçısıdır. SAIC'e bağlı taşıt firmaları içinde Morris Garages, SAIC Maxus, SAIC Volkswagen, SAIC-GM, Shanghai General Motors Wuling (SGMW), NAVECO, SAIC-IVECO Hongyan ve Shanghai Sunwin Bus Corp (SUNWIN) yer almaktadır. Grup 2011 yılında tamamen halka açılmış olup, varlık menkul kıymetleştirme oranı %99.34'dür. Firmanın A grubu hisse senetleri Şanhay Borsasında işlem görmektedir. Haziran 2016'da firma internet bağlantılı otomobil modeli OS'Car RX5'i piyasaya sunmuştur. Yeni model Alibaba Group Holding ile işbirliği yapılarak geliştirilmiştir. SAIC Motor'un satış gelirinin %74.6'sı motorlu araçlardan, %19'u oto yedek parçalarından, %3.7'si finansal hizmetlerden, %1.3'ü ticaretten kaynaklanmaktadır. SAIC Motor'un satışları 2017 yılında 2016 yılına göre %15 oranında artmıştır. Eylül 2017'de SAIC Motor yeni enerji teknoloji firması Contemporary Ampere Co. Ltd. ile batarya üretimine yönelik işbirliği anlaşması yapmıştır.

Tablo 15. Önemli Firmaların Satış ve Pazar Payları

No.	Firma	2017 Satış (1000 CNY)	Pazar Payı
1	Saic Motor Corporation Limited	857.977.718	56,16%
2	Byd Company Limited	105.914.702	6,93%
3	Great Wall Motor Company Limited	100.491.618	6,58%
4	Chongqing Changan Automobile Company Limited	80.012.205	5,24%
5	Guangzhou Automobile Group Co., Ltd	71.143.881	4,66%
6	Anhui Jianghuai Automobile Group Corp., Ltd	49.146.191	3,22%
7	Sinotruk Jinan Truck Co., Ltd.	37.310.405	2,44%
8	Zhengzhou Yutong Bus Co., Ltd.	33.221.949	2,17%
9	Jiangling Motors Corporation, Ltd.	31.345.747	2,05%
10	Chongqing Sokon Industry Group Co., Ltd	21.933.764	1,44%
11	Avic Shenyang Aircraft Company Limited	19.459.278	1,27%
12	Dongfeng Automobile Co., Ltd	18.300.878	1,20%
13	Xiamen King Long Motor Group Co., Ltd.	17.736.084	1,16%

Kaynak: EMIS

1.5.4.2. BYD Co Ltd.

BYD 1995 yılında kurulmuş olup Çin'in önemli otomobil imalatçılarından biridir. Geleneksel otomobil ve yeni elektrikli araçlar ticareti üzerine yoğunlaşmaktadır. Aynı zamanda bilgisayar yedek parça üretimi ve satışı ile beraber şarj edilebilir batarya ve güneş enerjisi ticaretiyle de ilgilenmektedir. Firma otomobil ticaretine 2003 yılında başlamış, 2011 yılında Daimler AG ile elektrikli taşıtların araştırma ve geliştirilmesine yönelik ortak yatırım kurmuştur. Haziran 2016'da Bloomberg, BYD'nin sayısız Çin kentiyle monorail sistemlerinin kurulmasına yönelik görüşmeler yürüttüklerini raporlamıştır. BYD başkanı Wang Chuanfu elektrikli taşıtları takiben monorail sisteminin yeni büyüme alanı olduğunu ifade etmiştir. Monorail pazar potansiyelinin yaklaşık 3 trilyon RMB olduğu belirtilmektedir. BYD'nin satışları 2015 yılında %37, 2016 yılında %29, 2017 yılında %2.3 oranında büyüme göstermiştir.

1.5.4.3. Great Wall Motor Co. Ltd.

Great Wall 1984 yılında kurulmuş olup, Çin'deki en büyük otomotiv firmalarından biridir. Yurtiçi pazarda en büyük pickup ve SUV üreticisidir. Başlıca ürünleri Haval ve Great Wall markalarına sahip pickup, kamyonlar, SUV ve sedanlardır. Grup aynı zamanda önemli otomotiv parçalarının üretim ve satışını yapmaktadır. Great Wall pick up kamyon sınıfında önemli pazar pozisyonuna sahiptir. Ayrıca SUV pazarında da başlıca ürünü Haval 6 ile baş

roldedir. Great Wall Motor'un 30'dan fazla şubesi mevcuttur. 2016 yılında firma 9 adet seri üretim modelini içeren yeni SUV modellerini piyasaya sürmüştür. Firma 2025 yılına kadar yıllık 2 milyon adet araç satışı yapmayı planlamaktadır. 2020 yılına kadar elektrikli taşıt araştırma ve geliştirme çalışmalarına 20 milyar RMB yatırım yapılması planlanmaktadır. Great Wall 2018 temmuz ayında BMW ile 850 milyon RMB değerinde ortak yatırım yapma yönündeki planını duyurmuştur. Ortak yatırımın, Great Wall firmasının elektrikli araç geliştirme stratejisine katkıda bulunacağı öngörülmektedir. Elektrikli araç bataryası ortak yatırımı ile Great Wall'un yeni elektrikli araçlarının dünya piyasasına açılacağı beklenmektedir. İşbirliği ile Çin'deki enerji sanayinin optimizasyonu amaçlanmaktadır. 2019 yılında elektrikli araç modellerinin piyasaya sunulması planlanmaktadır. Ayrıca, 2019'un sonuna kadar üretime başlayacak 4.5 milyar RMB'lik yeni fabrikanın kurulması gündemdedir. Wingle pickuplar ve Haval crossover ve SUV'lerin üretilmesi düşünülmektedir. Great Wall'un satışları 2016 yılında %30, 2017 yılında %2 oranında büyümüştür.

1.5.4.4. Chongqing Changan Automobile Co. Ltd.

“Automechanika Shanghai” fuarı esnasında görüşme yapılan Chongqing Changan Automobile Co. Ltd. (Changan) Çin'deki en büyük otomobil üreticilerinden biridir. Firmanın ana faaliyet alanı binek otomobilleri ve ticari taşıtların üretimi, satışı ve geliştirilmesi ile beraber motor üretimidir. Mayıs 2016'da Changan Shenzhen'de elektrikli taşıt işletmesi kurmuştur. Ayrıca, gelecek 10 yılda 34 yeni elektrikli araç ve hibrit model geliştirilmesine yönelik 18 milyar RMB'lik yatırım planı duyurulmuştur.

Ocak 2017'de Changan 3.95 milyar RMB değerinde motor üretimine ve 345 milyon RMB değerinde emisyon laboratuvar projesine yönelik yatırım planlarını duyurmuştur. Firmanın satışları 2016 yılında %18, 2017 yılında %1.8 oranında büyümüştür.

1.5.4.5. Dongfeng Motor Group Co Ltd.

Dongfeng Motor Group Co. Ltd. (Dongfeng Motor), Dongfeng Motor Corporation'ın kayıtlı firması olup, Çin'deki ikinci büyük otomobil imalatçısıdır. 2001 yılında anonim şirket haline dönüşmüş olup, 2004 yılında ortak yatırım firması olmuştur. 2016 sonu itibarıyla firmanın 23 bağlı kuruluşu mevcuttur. Dongfeng'in Honda Motor, Nissan Motor, PSA Peugeot ve Renault S.A ile ortaklıkları mevcuttur. Dongfeng Motor Group, taşıt, motor ve oto yedek parçaları

üretimi, satışı, finansı alanında faaliyet göstermektedir. Dongfeng Motor'un Nissan Motor ile olan ortak yatırımını sonucunda 2016 yazında Çin pazarına yeni düşük fiyatlı elektrikli araç sunulmuştur. Dongfeng Motor Group'un satış gelirinin önemli bir bölümü binek otomobilleri ve ticari taşıt satışlarından kaynaklanmaktadır.

2. ÇİN OTOMOTİV YAN SANAYİ

Çin Oto Yedek Parçaları Üretici Derneği'nin verilerine göre, 2016 yılında toplam satış geliri 3.4 trilyon RMB'ye ulaşmıştır. 2017-2021 döneminde oto yedek parça imalat sektöründeki büyümenin güçlü olacağı beklenmektedir. Bununla beraber geçmiş 5 yıllık dönemle karşılaştırıldığında yavaşlayacağı öngörülmektedir. 2017 yılında satış gelirinin %13.9 oranında artmış olduğu tahmin edilmiştir. 2018-2021 döneminde satış gelirinin ortalama yıllık %10.5 oranında artacağı öngörülmektedir. İkinci el piyasası ise geçen birkaç yılda sürekli büyümüştür. Büyüme, yeni hükümetin servis standartları ve kalitesi üzerine yeni kurallar koyması ve ikinci el otomobillerin büyük şehirlere akışını sağlayan kısıtlamaları kaldırmasıyla mümkün olmuştur.

2.1. Otomotiv Yan Sanayinin Gelişimini Etkileyen Koşullar

Pazar araştırması kapsamında ziyaret edilen Çin Oto Yedek Parçaları Üretici Derneği, sektörün büyümesini sağlayan itici güçler arasında satış sonrası araç piyasasının uyumlaştırılması ile beraber ikinci el otomobil piyasasına yönelik yasal çerçevedeki gelişmelerin sayılabileceğini ifade etmiştir. Diğer taraftan dış talep Çinli firmaların deniz aşırı faaliyetlerini genişletmesiyle desteklenmektedir.

Uygun demografik koşullar ve Çin nüfusunun artan harcanabilir gelirleri orta ve uzun vadede otomobil ve otomobil yedek parçaları satışını ivmelendirmektedir. Dış piyasalar sektör büyümesine yönelik itici bir güç olup, faaliyet göstermekte olan önemli firmalar yurtdışı oto yedek parça firmalarını satın alarak dış piyasalara girmeye çalışmaktadır.

Aynı zamanda hükümet yurtiçi pazarın gelişimini sektörün büyümesini etkileyen yeni düzenlemeler ve standartlar ortaya koyarak sağlamaya çalışmaktadır. Hükümet yeni elektrikli araçlara yönelik teşvikleri 2020'ye kadar uzatmıştır. Mart 2016'da kamu araçlarının alımında yeni elektrikli taşıtların payı %50'ye yükseltilmiştir. Yeni elektrikli araçlar alım vergisinden muaf tutulmaktadır. Bununla beraber, bu sınıfı geliştirmek için ihtiyaç duyulan teknolojiye

çoğu firma gereksinim duymaktadır. Teknoloji geliştirme yatırım ve talep için çok önemli rol oynamaktadır.

Çin otomotiv yan sanayiinin büyümesinde iç faktörler de önemli rol oynamaktadır. Büyüyen ve yaşlanan taşıt filosu gelecekte daha fazla yedek parça ve bakım hizmetlerine ihtiyaç duyulacağı beklentisini güçlendirmektedir. Kullanılmış otomobil satışları artış eğiliminde olup, çoğu Çin vatandaşının yeni otomobillerinin garantisi bittiğinde otomobillerini 3 yılda bir değiştirme alışkanlığı yüzünden teşvik edilmektedir. Kaliteli kullanılmış otomobillerin mevcudiyeti ikinci el araçların geleneksel olumsuz imajını bertaraf etmektedir.

Otomobil ve otomobil yedek parçalarının online tedariki, e-ticaret yükseliş yaşadığı için giderek artan ölçüde mümkün olacaktır. Yakın gelecekte online platformların, otomobil yedek parçalarına yönelik ana dağıtım kanallarının parçası olması beklenmektedir.

Diğer taraftan oto yedek parçalarına yönelik dışsal kısıtlayıcı güçler arasında otomotiv sektörünün büyümesinin yavaşlaması ve küresel oto yedek parçaları talebinin daralması gelmektedir. Çin'in ekonomik büyümesinin yavaşlaması oto ve oto yedek parçalarının satışını düşürmektedir.

Çinli oto yedek parça imalatçıları, akustik sistemler, özel amaçlı oto yedek parçaları (entegre çipler), üst düzey sensör, mikro işlemci gibi yedek parçalarda sınırlı üretim kapasitelerine sahip olup, bunlar gelişmiş ülkelere ithal edilmekte ya da yurtdışı firmalar tarafından imal edilmektedir. Az gelişmiş teknolojiler imalatçıların ürünlerine daha düşük katma değer olarak yansımaktadır.

Ayrıca, taklit ürünlerin mevcudiyeti ve piyasada geniş çeşitlilikte ürün ve hizmet kalitesine yönelik kalite standartlarının eksikliği sektör gelişimine yönelik önemli içsel kısıtlayıcı güçler arasında yer almaktadır. Sektör aşırı derecede parçalı yapıdadır. Taklit oto yedek parçalarından kaynaklanan zararın tüm satışların %15'ine karşılık geldiği tahmin edilmektedir. Taklit parçalar genelde buji, yağ filtreleri ve debriyaj parçaları gibi küçük hacimli ürünleri içermektedir. Taklitler fiyat avatajına sahip olup, markalı ürün satışını zayıflatmaktadır. Diğer kısıt geniş çeşitlilikteki otomobil modelleri ve standartlarıdır. Bu durum imalatta ölçek ekonomilerini sıkıntıya uğratmaktadır. Artan hammadde maliyetleri ve ücretlerden dolayı otomotiv yedek parça imalat sektöründe kar seviyeleri geçmiş birkaç yılda düşüş göstermiştir. Bu eğilim düşük kaliteyle birleşmiş, yavaşlayan talep oto yedek parçaları imalat kapasitesinde fazlalığa yol açarak stok birikimi oluşmuştur. Stok birikimi nakit akış

sorunlarına yol açıp, gelişim fırsatlarını kısıtlamaktadır. Stok birikimi önceden Çin'deki otomobil bayilerinde de ortak bir sorun olmuş, ekonomik yavaşlama ve talebin zayıflamasından kaynaklanmıştır. Oto imalatçıları tarafından belirlenen hedeflere ulaşmak ve ortaklıkları güvenceye almak için bayiler aşırı stok biriktirmeye zorlanmış, bu da finansal yük yaratmıştır.

2.2. Otomotiv Yan Sanayiinde Fırsatlar

Yeni elektrikli taşıtlar ileri düzey elektrik kontrol sistemlerinin ve bu özel sınıfa yönelik oto yedek parçalarının gelişimine yönelik yeni fırsatlar sunmaktadır. Hükümet bu tip taşıtların üretimini stratejik sanayi olarak tanımlamıştır. Çin ileri elektrik kontrol sistemlerinin üretimine yönelik çekirdek teknolojiye uzmanlaşmıştır. Böylece çok sayıda kurumsal yatırımcının ilgisi çekilmektedir.

Hükümet sektörün gelişimini farklı bölgesel ve yerel destek tedbirleriyle teşvik etmektedir. Bunlar arasında tercihli vergi anlaşmaları, finansal kurumların kredi teminini destekleyici tedbirler, kamu ihaleleri ve tüketim sübvansiyonları yer almaktadır.

Otomotiv sanayiine yönelik Orta ve Uzun Vadeli Kalkınma Planı, yeni elektrikli taşıtların gelişimini teşvik etmekte, otomobil teknolojisiyle, sürücü destek sistemleriyle, sürücüsüz taşıtlara yönelik otomasyon sistemleriyle bağlantılı otomotiv parça ve markalarında ulusal şampiyonların yaratılmasına yönelik iddialı hedefler ortaya koymaktadır.

2.3. Sektör Profili

Geçmiş 5 yıllık dönemle karşılaştırıldığında 2017-2021 döneminde oto yedek parça imalat sektöründeki büyümenin yavaşlamasının otomobil satışlarındaki yavaşlamayla açıklanabileceği düşünülmektedir. Oto yedek parçaları sektörü otomotiv sektörüne bağlı olup, sektörün, hükümet otomobil satışlarını artırıcı bir tedbir uygulamadığı takdirde 2020'ye kadar her yıl %4-%5 oranında büyüyeceği öngörülmektedir. Küresel piyasaların iyileşmesi de kritik olup, sektörün toplam gelirin %10'u denizaşırı piyasalardan kaynaklanmaktadır.

Yerel imalatçılar teknolojilerini yükselterek ölçeklerini genişletmeye çalışmaktadır. Birleşme ve devralmalar Çinli imalatçıların yurtdışı firmaların teknolojilerine ulaşmak için kullandıkları bir yoldur. Böylece yurtdışı piyasalarda Çinli firmalar daha rekabetçi olabilmektedir. Önümüzdeki 5 senede oto yedek parçaları ihracatının yavaş hızda artmaya devam edeceği beklenmektedir. 2017-21 döneminde değer bazında ortalama beklenen büyümenin %5.9 olacağı öngörülmektedir.

Otomotiv yedek parça sektöründe Bosch, Denso Corporation, Continental, Cummins, Valeo ve ZF gibi yurtdışı firmaların temsil edilmesine rağmen, faaliyet gösteren önemli firmalar yerel firmalardır. Huayu Automotive Systems (HASCO) en büyük oto yedek parça imalatçısıdır. HASCO, SAIC Motor'un otomobil yedek parça imalat birimi olup, pazarda lider konumundadır. Ülkenin ikinci büyük yedek parça imalatçısı Ningbo Joyson Electronics'dir. Ningbo 2016 yılında iki küresel firmayı KSS ve TechniSat'ı (Almanya'nın otomotiv elektroniği alanında faaliyet gösteren TechniSat Digital firması) satın almıştır. Ningbo Huaxiang Electronics ve Changchun Faway Automobile Components 3. ve 4. Sırada yer almaktadır. Wanziang Qianchao 5. Sırada yer almakta olup, 2016 yılı sonunda küçük yerel otomobil parçası imalat firmasını satın almıştır.

Çin oto yedek parçaları imalat sektörü en üstteki 5 firmanın büyüyen yüksek pazar payına rağmen, oldukça aşırı parçalı yapıya sahiptir. Bu firmaların satış gelirinin toplam satış geliri içindeki payı 2016 yılında %24.6 iken, 2017 yılında %26.1'e ulaşmış olduğu tahmin edilmiştir. Bu artışın sektördeki en büyük firmalardan Huayu Automotive Systems ve Ningbo gibi büyük firmaların güçlü performansından kaynaklandığı düşünülmektedir.

2.4. Dış Ticaret

2.4.1. İhracat

Tablo 16. Oto Yan Sanayi İhracatı (1000\$)

GTİP	ÜRÜN	2014	2015	2016	2017	2018	İhracatta Önemli Ülkelerin Payları (%)
4011	KAUÇUKTAN YENİ DİŞ LASTİKLER	16.446.634	13.842.691	12.893.129	14.162.306	15.112.290	ABD:15, Meksika, İngiltere:4, Avustralya: 3, Kanada:3
8507	ELEKTRİK AKÜMÜLATÖRLERİ (BUNLARIN SEPARATÖRLERİ DAHİL)	9.057.772	10.345.143	10.158.801	11.576.081	14.794.343	Hong Kong:7, ABD:14, G. Kore:8, Hindistan:7, Vietnam:6

8483	TRANSMİSYON MİLLERİ, KRANKLAR; YATAK KOVANLARI VE MİL YATAKLARI; DİŞLİLER VE SİSTEMLERİ, VİDALAR	6.592.462	6.516.026	6.299.460	6.722.322	7.794.912	ABD:25, Japonya:8, Almanya:7, İtalya, Hindistan:5
870870	KARA TAŞITLARI İÇİN TEKERLEKLER VB AKSAM, PARÇA/AKSESUARI	5.581.220	5.344.380	5.232.861	5.934.274	6.619.744	ABD:46, Japonya:14, Meksika:6, Kanada, Rusya:3
8409	SADECE VEYA ESAS İTİBARIYLA 84.07 VEYA 84.08 POZİSYONLARINDAKİ MOTORLARIN AKSAM VE PARÇALARI	4.918.392	5.016.423	5.023.328	5.334.562	5.993.771	ABD:26, Japonya:8, Almanya:6, G. Kore:4, Hindistan:4
870830	KARA TAŞITLARI İÇİN FREN VE SERVOFRENLER VB. AKSAM, PARÇALARI	4.794.241	4.701.343	4.672.479	4.953.534	5.633.703	ABD:36, Japonya:6, Almanya:5, Meksika, İngiltere:4
8482	HER NEVİ RULMANLAR	4.919.584	4.692.236	4.564.485	5.058.633	5.591.371	ABD:15, Hindistan:10, Almanya:8, G. Kore:6, İtalya:5
870829	KARA TAŞITLARININ DİĞER AKSAM-PARÇALARI	3.410.655	3.793.089	4.239.324	4.604.777	5.196.888	ABD:33, Japonya:11, Almanya:8, Meksika:6, G. Kore:3
841590	KLİMA CİHAZLARININ AKSAM-PARÇALARI	3.180.240	3.113.468	3.204.064	4.286.019	5.096.367	ABD, Japonya:17, G. Kore, İspanya:4, Brezilya:3
870899	KARA TAŞITLARI İÇİN DİĞER AKSAM, PARÇALARI	4.380.924	3.975.730	3.913.723	4.424.581	5.067.627	ABD:32, Japonya:, Meksika, Almanya:5, Kanada:3

8512	MOTORLU TAŞITLAR, BİSİKLET, MOTOSİKLETLER İÇİN AYDINLATMA VEYA İŞARET CİHAZLARI, CAM SİLİCİLER VB	4.135.262	4.310.793	4.068.137	4.144.135	4.513.188	ABD:26, Japonya:12, Almanya:4, Meksika:4, Brezilya:3
8407	KIVILCIM İLE ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI DOĞRUSAL VEYA DÖNER PİSTONLU MOTORLAR	2.208.876	2.432.334	2.354.952	2.594.426	3.146.745	ABD:21, Japonya:17, Rusya:14, Almanya:6, Belçika:3
870880	KARA TAŞITLARI İÇİN SÜSPANSİYON SİSTEMLERİ VB. AKSAM VE PARÇALARI	2.255.950	2.320.891	2.241.692	2.480.859	2.899.178	ABD:30, Almanya:6, Meksika:6, Kanada, Japonya:5
7007	EMNİYET CAMLARI	2.188.290	2.296.208	2.342.496	2.395.242	2.560.977	ABD:18, Hong Kong:7, G. Kore:7, Japonya:6, Vietnam:5
8511	MOTORLARD A KULLANILAN ELEKTRİKLİ ATEŞLEME VEYA HAREKET ETTİRME TERTİBAT VE CİHAZLARI	2.090.123	1.952.458	2.015.871	2.111.247	2.198.540	ABD:26, Meksika, Japonya:5, Brezilya, İngiltere:4
870894	KARA TAŞITLARI İÇİN DİREKSİYON SİMİTLERİ, KOLONLARI, KUTULARI; AKSAM, PARÇALARI	1.483.228	1.739.885	1.811.771	1.965.754	2.171.715	ABD:30, Tayland:7, Meksika, Hindistan, G. Kore:6
870840	KARA TAŞITLARI İÇİN VİTES KUTULARI VE AKSAM, PARÇALARI	1.915.634	1.649.206	1.493.654	1.661.136	1.898.488	ABD:17, Meksika:13, Almanya:11, Brezilya:7, Tayland:6

8408	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR (DİZEL VE YARI DİZEL)	1.592.193	1.432.000	1.520.325	1.508.142	1.598.717	ABD:10, Rusya:9, Bangladeş:7, Vietnam:6, İtalya:5
870891	KARA TAŞITLARI İÇİN RADYATÖRLER VB. AKSAM VE PARÇALARI	1.189.701	1.293.069	1.237.214	1.301.158	1.401.876	ABD:36, Japonya, Meksika, İngiltere:4, Almanya:3
870850	KARA TAŞITLARI İÇİN DİFERANSİYEL AKSLARI VB. AKSAM, PARÇALARI	1.042.677	1.003.243	896.414	991.867	1.112.936	ABD:25, G. Kore, Japonya:7, Meksika:5, Tayland:5
841330	İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR YAKIT, YAĞ/SOĞUTMA POMPALARI	1.007.764	821.188	814.457	929.953	1.031.792	ABD:29, Endonezya:9, Japonya:7, Meksika, G. Kore:5
401699	VULKANİZE KAUCUKTAN DİĞER EŞYA	929.415	863.873	815.748	860.789	977.822	ABD:25, Japonya:8, Hong Kong:5, Vietnam:4, G. Kore:3
870895	KARA TAŞITLARININ HAVA İLE ŞİŞMELİ HAVA YASTIKLARI (AİRBAG); AKSAM, PARÇALARI	587.411	627.503	777.642	833.908	816.180	Japonya:34, G. Kore:19, ABD:10, Hindistan:7, Tayland:6
870892	KARA TAŞITLARI İÇİN EKSOZ SUSTURUCULARI, BORULARI, AKSAM, PARÇALARI	587.872	617.686	624.984	671.231	784.241	ABD:36, Almanya:10, Japonya:7, Kanada, Slovakya:4
870893	KARA TAŞITLARI İÇİN DEBRİYAJLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	767.948	739.474	700.017	738.289	771.958	ABD:14, Japonya:9, G. Kore:7, Meksika, Almanya:6

842123	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN YAĞ-YAKIT FİLTRELERİ	717.795	642.223	605.650	680.515	705.810	ABD:16, İtalya:11, Japonya:7, Rusya:4, BAE:3
841582	SOĞUTMA TERTİBATI BULUNAN DİĞER KLİMA CİHAZLARI	1.020.848	828.749	921.737	608.116	701.564	ABD:25, Hong Kong:15, Japonya:5, Almanya, İspanya:3
841581	BİR SOĞUTUCU ÜNİTE VE SOĞUTMA/ISI TMA ÇEVİRİMLİ KLİMALAR	818.025	776.652	839.073	543.763	506.751	Irak:13, ABD:12, Arjantin:6, Türkiye:4, İspanya:3
8484	DİĞER MADDELER İLE BİRLEŞTİRİLMİŞ METAL TABAKALARDAN CONTALAR	473.537	437.436	420.484	446.311	478.825	ABD:20, Hong Kong:6, Japonya, Almanya:5, Tayland:4
4013	KAUÇUKTAN İÇ LASTİKLER	615.258	528.807	482.114	476.342	471.105	Brezilya:10, ABD, Nijerya:8, Meksika:4, Almanya:3
870810	KARA TAŞITLARI İÇİN TAMPONLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	338.985	367.329	351.841	372.474	391.727	ABD:24, Japonya:12, Kanada:7, Avustralya:4, G. Kore:3
842131	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN HAVA FİLTRELERİ	275.352	280.835	278.602	307.988	336.100	ABD:21, Kazakistan:5, Almanya:4, Rusya, BAE:3
700910	TAŞITLAR İÇİN DİKİZ AYNALARI	310.987	306.794	290.893	280.675	289.410	ABD:19, Japonya:11, İngiltere:8, İspanya:5, Vietnam:4
841520	MOTORLU TAŞITLARDA ŞAHISLAR İÇİN KULLANILAN TÜRDEN KLİMALAR	168.615	182.786	202.694	244.782	252.943	ABD:43, Avustralya:8, Almanya:6, G. Kore:5, Kanada:4

8707	KARAYOLUNDA KULLANILAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN KAROSERLER	166.034	168.936	149.292	184.018	197.222	Tayland:17, İran:11, Hong Kong, Brezilya:10, Myanmar:7
4012	KAUÇUKTAN SIRT GEÇİRİLMİŞ VEYA KULLANILMIŞ DIŞ LASTİKLER	213.017	179.056	149.637	148.550	171.815	ABD:38, Tayland:7, Japonya:6, Filipinler:3, G. Kore:3
940120	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	151.254	112.003	97.197	113.407	160.638	ABD:28, Japonya, Hindistan:8, Hong Kong:7, İran:6
8706	87.01-87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN MOTORLA DONATILMIŞ ŞASİLER	90.109	68.967	66.686	80.387	87.854	Tayvan:20, Rusya:15, Vietnam, İngiltere:12, Hindistan:11
870821	KARA TAŞITLARI İÇİN EMNİYET KEMERLERİ	106.538	85.502	82.474	76.131	81.681	ABD:37, Japonya:16, İngiltere:11, Rusya:4, Tayvan:3
681320	AMYANT İÇEREN FREN BALATALARI VE YASTIKLARI	8.798	8.751	7.856	10.886	14.539	Gana:13, Nijerya:7, Vietnam, Kenya:7, Malezya:6
9104	TAŞITLARIN ALET TABLOLARI İÇİN SAATLER	4.734	4.545	5.759	6.377	10.072	Fransa:30, Hong Kong:18, Hindistan:16, İngiltere, Japonya:7
681381	AMYANT İÇERMEYEN FREN BALATALARI VE YASTIKLARI	8.699	5.618	6.061	9.031	8.629	Almanya:22, Japonya:19, Rusya:11, G. Afrika:7, Polonya:5
	TOPLAM	92.753.053	90.425.329	88.875.078	96.834.978	109.652.054	

Kaynak: Trademap

Çin'in 2018 yılında oto yan sanayi ihracatı 109.6 milyar dolar değerine ulaşmıştır. İhracatta en yüksek payı %14 ile kauçuktan yeni dış lastikler (GTİP No: 40.11) oluşturmaktadır.

Kauçuktan yeni dış lastikleri %13 pay ile elektrik akümülatörleri (GTİP No: 85.07) izlemektedir. Çin, oto yedek parça sanayinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünü artırmak için ürünlerini başarılı şekilde ihraç eden oto yedek parça firmalarına öncelikli destek sunmaktadır. Yetkililer enerji tasarrufuna ve yeni enerji çeşitlerine önem veren elektromekanik ve elektronik ürünlerin ihracatına özel önem vermektedir. Ayrıca, oto yedek parçalarını üreten yurtdışı imalatçılar faaliyetlerinin ilk yıllarında üretimlerinin bir bölümünü ihraç etmek zorundadır. Örneğin Copper Tire Rubber (ABD’li oto parçaları ve lastik firması) Çin’in Kushan bölgesindeki tesisi için ticaret lisansına sahiptir. Faaliyetinin ilk 5 yılında üretiminin tamamını ihraç etmek zorunluluğu getirilmiştir.

2.4.2. İthalat

Tablo 17. Çin Otomotiv Yan Sanayi İthalatı (1000\$)

GTİP	ÜRÜN	2014	2015	2016	2017	2018	İthalatta Önemli Ülkelerin Payları (%)
870840	KARA TAŞITLARI İÇİN VİTES KUTULARI VE AKSAM, PARÇALARI	11.982.248	9.791.618	11.400.402	12.529.831	13.246.706	Japonya:42, Almanya:28, G. Kore:7, ABD:6, Meksika:4
8483	TRANSMİSYON MİLLERİ, KRANKLAR; YATAK KOVANLARI VE MİL YATAKLARI; DİŞLİLER VE SİSTEMLERİ, VİDALAR	5.916.757	5.158.041	4.610.117	5.451.590	6.131.559	Almanya:25, Japonya:22, ABD, Tayvan:11, G. Kore:8
8507	ELEKTRİK AKÜMÜLATÖRLERİ (BUNLARIN SEPARATÖRLERİ DAHİL)	4.414.056	4.185.494	3.880.079	4.129.903	4.943.183	Çin:25, G. Kore:22, Japonya:18, Malezya:12, Vietnam:6
870829	KARA TAŞITLARININ DİĞER AKSAM-PARÇALARI	5.239.452	4.639.726	4.619.606	4.491.848	4.916.772	Almanya:43, Japonya:9, G. Kore:8, ABD, Portekiz:5

8409	SADECE VEYA ESAS İTİBARIYLA 84.07 VEYA 84.08 POZİSYONLARINDAKİ MOTORLARIN AKSAM VE PARÇALARI...	3.910.581	3.344.924	3.267.623	3.696.821	4.045.799	Japonya:25, Almanya:24, ABD, G. Kore:10, Kanada:3
8482	HER NEVİ RULMANLAR	3.699.553	3.362.572	3.180.840	3.615.078	3.717.946	Japonya:27, Almanya:20, Tayland:7, ABD:6, G. Kore:5
8408	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR (DİZEL VE YARI DİZEL)	3.439.620	2.539.544	2.167.246	2.723.240	3.178.751	Japonya:36, ABD:18, G. Kore:11, Almanya, İngiltere:10
870899	KARA TAŞITLARI İÇİN DİĞER AKSAM, PARÇALARI	2.301.548	1.957.086	2.163.821	2.618.176	2.994.705	Almanya:31, Japonya:19, ABD:7, Polonya:5, İsveç:4
8512	MOTORLU TAŞITLAR, BİSİKLET, MOTOSİKLETLER İÇİN AYDINLATMA VEYA İŞARET CİHAZLARI, CAM SİLİCİLER VB	1.824.994	1.690.617	1.965.892	2.232.920	2.761.813	Japonya:16, Almanya:15, Çek Cum:14, Avusturya:7, Meksika:6
8407	KIVILCIM İLE ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI DOĞRUSAL VEYA DÖNER PİSTONLU MOTORLAR	2.366.801	2.029.331	2.150.398	2.115.269	2.657.023	Japonya:62, ABD:11, Macaristan:7, Almanya:6, İsveç:5
870894	KARA TAŞITLARI İÇİN DİREKSİYON SİMİTLERİ, KOLONLARI, KUTULARI; AKSAM, PARÇALARI	2.017.755	1.873.151	1.877.198	1.762.017	1.861.401	Almanya:34, Japonya:17, G. Kore:10, ABD:9, Macaristan:8

870830	KARA TAŞITLARI İÇİN FREN VE SERVO-FRENLER VB. AKSAM, PARÇALARI	1.142.968	931.714	960.091	1.084.321	1.215.058	Almanya:34, Japonya:20, G. Kore:9, İtalya:7, ABD:5
8511	MOTORLARD A KULLANILAN ELEKTRİKLİ ATEŞLEME VEYA HAREKET ETTİRME TERTİBAT VE CİHAZLARI	1.033.027	930.413	1.057.733	1.070.799	1.152.639	Japonya:42, G. Kore:15, Almanya:12, ABD:11, Fransa:4
841330	İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR YAKIT, YAĞ/SOĞUTMA POMPALARI	803.506	721.255	726.401	885.454	998.298	Almanya:31, Japonya:18, İtalya:12, Çek Cum:10, G. Kore:7
870850	KARA TAŞITLARI İÇİN DİFERANSİYEL Lİ AKSLARI VB. AKSAM, PARÇALARI	848.582	807.469	874.666	863.528	980.869	Almanya:40, Japonya:18, Meksika:10, G. Kore, ABD:7,
870880	KARA TAŞITLARI İÇİN SÜSPANSİYON SİSTEMLERİ VB. AKSAM VE PARÇALARI	880.744	795.209	804.643	885.137	971.476	Almanya:31, Japonya:20, G. Kore:16, ABD:8, İspanya:4
870893	KARA TAŞITLARI İÇİN DEBRİYAJLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	648.839	622.385	761.079	822.215	931.828	G. Kore:32, Almanya:25, ABD:12, Japonya:10, Fransa:5
401699	VULKANİZE KAUCUKTAN DİĞER EŞYA	828.241	729.186	798.923	839.307	872.911	Japonya:18, Almanya:16, ABD:14, G. Kore:9, Çin:6
4011	KAUCUKTAN YENİ DİŞ LASTİKLER	934.631	720.810	706.099	815.110	847.487	Tayland, Japonya:17, Almanya:11, Romanya:7, ABD:6

870895	KARA TAŞITLARININ HAVA İLE ŞİŞMELİ HAVA YASTIKLARI (AİRBAG); AKSAM, PARÇALARI	627.450	570.598	660.398	637.729	627.527	Japonya:19, Almanya:17, ABD:15, Polonya:9, Meksika:6
8484	DİĞER MADDELER İLE BİRLEŞTİRİLMİŞ METAL TABAKALARDAN CONTALAR	551.641	509.095	495.226	568.858	614.191	ABD:20, Almanya, Japonya:19, G. Kore:7, Fransa:4
841590	KLİMA CİHAZLARININ AKSAM-PARÇALARI	485.336	439.472	503.741	512.885	560.503	Japonya:36, Tayland:14, ABD:10, G. Kore:9, Almanya:7
870810	KARA TAŞITLARI İÇİN TAMPONLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	402.979	315.620	339.551	341.061	436.164	Almanya:43, ABD:16, Japonya:10, Norveç:7, İngiltere:4
870892	KARA TAŞITLARI İÇİN EKSOZ SUSTURUCULARI, BORULARI, AKSAM, PARÇALARI	474.587	379.873	361.203	352.837	371.821	Almanya:42, G. Afrika:15, Japonya:11, Meksika:10, Çek Cum:7
870891	KARA TAŞITLARI İÇİN RADYATÖRLER VB. AKSAM VE PARÇALARI	367.506	347.758	319.577	310.665	346.677	Almanya:24, Japonya:21, ABD:16, Çek Cum:8, G. Kore:5
700910	TAŞITLAR İÇİN DİKİZ AYNALARI	220.079	209.997	225.518	254.993	294.939	ABD:54, Almanya:24, Macaristan:11, Japonya:5, Tayvan:2
842123	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN YAĞ-YAKIT FİLTRELERİ	249.685	202.169	189.423	213.344	234.776	ABD:23, Almanya:17, Japonya:14, Çek Cum.12, G. Kore:10,

870870	KARA TAŞITLARI İÇİN TEKERLEKLERİ VB AKSAM, PARÇA/AKSES UARI	329.133	217.102	186.914	194.493	215.755	Almanya:16, Hollanda, Japonya:13, Tayvan:8, ABD:7, Polonya:6
870821	KARA TAŞITLARI İÇİN EMNİYET KEMERLERİ	111.200	101.418	139.741	191.110	202.134	Macaristan:42, Çek Cum.23, Almanya:17, Polonya:10, Romanya:3
7007	EMNİYET CAMLARI	253.879	323.808	263.753	194.329	191.471	Çin:15, ABD:14, Tayvan:13, Hong Kong:9, Japonya:8
8706	87.01-87.05 POZİSYONLAR INDA YER ALAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN MOTORLA DONATILMIŞ ŞASİLER	150.923	231.561	184.276	126.753	161.604	Malezya:48, İsveç:39, ABD:4, İspanya:3, Japonya:2
841520	MOTORLU TAŞITLARDA ŞAHISLAR İÇİN KULLANILAN TÜRDEN KLİMALAR	159.092	138.206	125.384	143.989	157.495	Almanya:63, İngiltere:19, İspanya:7, Japonya:4, Hindistan:3
4012	KAUÇUKTAN SIRT GEÇİRİLMİŞ VEYA KULLANILMIŞ DIŞ LASTİKLER	55.267	72.213	79.446	83.113	92.062	Tayland:42, ABD:26, Vietnam:14, Sri Lanka:7, Fransa:4
940120	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	50.950	46.394	74.597	81.119	72.920	Çek Cum:20, ABD:18, Japonya:14, Kanada:12, İngiltere:9
842131	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN HAVA FİLTRELERİ	56.911	49.823	40.265	44.041	54.479	ABD:30, Almanya:22, Japonya:14, G. Kore:6, Meksika:5
8707	KARAYOLUNDA KULLANILAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN KAROSERLER	31.932	29.516	22.517	30.690	27.619	İngiltere:32, Japonya:24, ABD:18, Almanya:15, G. Kore:3

841582	SOĞUTMA TERTİBATI BULUNAN DİĞER KLİMA CİHAZLARI	32.443	30.930	21.145	23.643	24.224	ABD:43, Japonya:16, Hindistan:12, G. Kore, Almanya:11,
9104	TAŞITLARIN ALET TABLOLARI İÇİN SAATLER	8.556	10.582	8.973	11.238	18.038	Almanya:47, Filipinler:42, Japonya:4, G. Kore:3, ABD:1
681381	AMYANT İÇERMEYEN FREN BALATALARI VE YASTIKLARI	8.760	6.772	7.758	9.190	8.735	Brezilya:43, Japonya:19, Almanya:11, Hindistan:7, Tayvan:5
841581	BİR SOĞUTUCU ÜNİTE VE SOĞUTMA/ISI TMA ÇEVİRİMLİ KLİMALAR	26.833	30.341	19.198	10.179	8.402	ABD:49, G. Kore:25, Japonya:9, İtalya:7, Singapur:3
681320	AMYANT İÇEREN FREN BALATALARI VE YASTIKLARI	3.602	3.856	4.617	4.862	3.822	Japonya:71, ABD:13, Almanya:5, G. Kore:3, Tayvan:2
4013	KAUÇUKTAN İÇ LASTİKLER	2.582	2.519	3.247	4.952	2.864	Vietnam, Tayvan:34, G. Kore:8, ABD:7, Tayland:5
	TOPLAM	58.895.229	51.100.168	52.249.325	56.978.637	63.154.446	

Kaynak: Trademap

2018 yılında oto yedek parçaları ithalatı %11 oranında artarak 63.1 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Toplam ithalat içinde %21 ile en yüksek paya sahip ürünler kara taşıtları için vites kutuları aksam ve parçalarıdır (GTİP No: 87.08.40) İthalat ağırlıklı olarak Japonya, Almanya ve Güney Kore'den yapılmaktadır. Transmisyon milleri, kranklar ve yatak kovanları (GTİP No: 84.83) ise ithalatta %10 paya sahip diğer önemli üründür. İthalatta %8 paya sahip olan başlıca diğer ürünler elektrik akümülatörleri (GTİP No: 85.07) ile kara taşıtlarının diğer aksam ve parçalarıdır (GTİP No: 87.08.29).

Ülke ekonomisinin ve küresel ekonominin yavaşlaması, istikrarsız hammadde fiyatları piyasada belirsizliğe yol açmakta, düşük talebe yol açmakta, yerel ve yurtdışı tedarikçiler arasında rekabet artmakta, fiyat baskıları yükselmektedir.

Çin oto yedek parça sanayiinin geleneksel sorunu yetersiz teknoloji ve düşük ürün kalitesidir. Bu da geçmişte ithalatı teşvik etmiştir. Bununla beraber yerel sanayiinin zaman içerisinde kalitesini geliştirmesiyle ve önemli yurtdışı imalat firmalarını satın alarak gerekli teknolojilere ulaşmasıyla, yerel firmalar yabancı rakipleriyle başarılı şekilde rekabet edebilir hale gelmiştir.

2.5. İstihdam

Yaklaşık 3.2 milyon kişi oto yedek parçaları sektöründe, 4.6 milyon kişi otomobil sanayiinde istihdam edilmektedir. Üretim süreci otomasyon ve konsolidasyon süreci giderek hızlanmaktadır. Sektördeki sermaye yoğunluğu giderek artmakta, bunu piyasa büyümesi, kapasite genişlemesi ve teknoloji gelişimi izlemektedir. Genel imalat sektöründe ortalama ücretler artış eğiliminde olduğu için otomasyon ve konsolidasyon sürecinin otomotiv sektöründe ortalama ücret artışına yol açtığı düşünülmektedir.

2.6. Rekabet Açısından Değerlendirme

Yaklaşık 12.093 işletme faaliyet göstermektedir. Sanayi konsolidasyonu ile beraber gelir büyümesinin yavaşlaması, sanayi karlılığının azalması gibi sorunlar mevcuttur.

Yerel oto yedek parça imalatçıları az sayıda tanınmış markalara sahip olup, büyük ölçüde fiyat rekabeti yapmaktadırlar. Satış sonrası pazar aynı zamanda taklit ürünlerle de yüzyüzedir. Çünkü tüketiciler fiyata hassas olup, taklit ürünleri orijinal ürünlerden ayırma yeteneğine sahip değildir.

2.6.1. Pazara Giriş

Oto yedek parçaları sektörü üretiminde talep edilen sermaye görece olarak küçük hacimli olup, giriş engelleri düşük seviyededir. Bununla beraber fiyat rekabeti ve düşük maliyetin yanı sıra zincir operatör ve bayilerin artan penetrasyonu sektör konsolidasyonuna yol açmıştır. Pazara yeni gelenler için pazara giriş giderek önemli olmakta ve birleşmeler ve devralmalar tercih edilen giriş yolu olarak göze çarpmaktadır. 2015 ve 2016 yıllarının her birinde yaklaşık yıllık 60 anlaşma yapılmıştır. Bu yoğun konsolidasyon sürecinin yaşandığını göstermektedir. Birleşme ve devralma anlaşmaları çoğunlukla yerel firmalar arasında gözlenmektedir.

2.6.2. Satış Sonrası Hizmet Pazarı ve Dağıtım Kanalları

Çin Oto Yedek Parçaları Üretici Derneği, satış sonrası hizmet pazar hacminin yaklaşık 700 milyar RMB olduğunu tahmin etmektedir. Satış sonrası hizmet pazarının hala gelişiminin ilk aşamasında olduğu tahmin edilmektedir. Ülkenin taşıt filosunun ortalama yaşının 4.5 yıl olduğu tahmin edilmekte olup, bu da orijinal ekipman ile yenileme pazarı (aftermarket) parçalarına yönelik potansiyel talebin yüksek olduğuna işaret etmektedir. Yenileme pazarının gelişmiş ülkelerinkinden 3-4 kat daha küçük olduğu tahmin edilmektedir.

Genelde çoğu otomobil imalatçısı 4S tesislerini kullanmaktadır. (4S:Satış, yedek parça, servis ve muayene hizmetlerini aynı anda sunan tesisler) İmalatçı tarafından yetkilendirilen 4S tesisleri ülkede en yaygın şekilde kullanılan satış sonrası hizmet tipidir. Alıcı aracı yeni satın aldığı anda, servis, orijinal ekipman imalatçı aracılığıyla yerine getirilmektedir. Tüketicilerin çoğu aynı zamanda 4S tesislerini tamir ihtiyacı için kullanmaktadır. 4S tesisleri yetkili servis fonksiyonunu yerine getirerek genelde orijinal ekipman sunmaktadır. Aynı zamanda orijinal ekipman imalatçısı tarafından yetkilendirilen tamir dükkanları da servis sağlamaktadır. Satış sonrası hizmet alt sektörünün gelirinin %70'inin 4S tesislerden kaynaklandığı tahmin edilmektedir. 4S tesisler daha standardize ve yüksek kaliteli, yüksek fiyatlı hizmet sunmaktadır. 4S dışı hizmet merkezleri ise düşük fiyatlı hizmet sunmaktadır. Otomobil yedek parçaları alanında faaliyet gösteren perakende ve doğrudan satış kanallarının önemli bir parçası yenileme-servis tamirhaneleridir. Bağımsız yenileme tedarikçileri genelde küçük yerel firmalar olup, distribütörler aracılığıyla bağımsız tamir dükkanlarına satış yapmaktadırlar. Böylece çoklu tabakalardan oluşan karışık dağıtım zinciri meydana gelmektedir.

Pazar araştırması doğrultusunda ziyaret edilen "Automechanika Shanghai" fuarı esnasında, yakın zamanlarda genellikle yurtdışı güçlü marka firmaların oluşturduğu küçük tamir tesislerinden meydana gelen dağıtım kanallarının ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Çinli tüketicilerde marka ve fiyat bilinci giderek geliştiği için, küçük zincir tamir tesisleri de artan ölçüde başarısını ispatlamıştır.

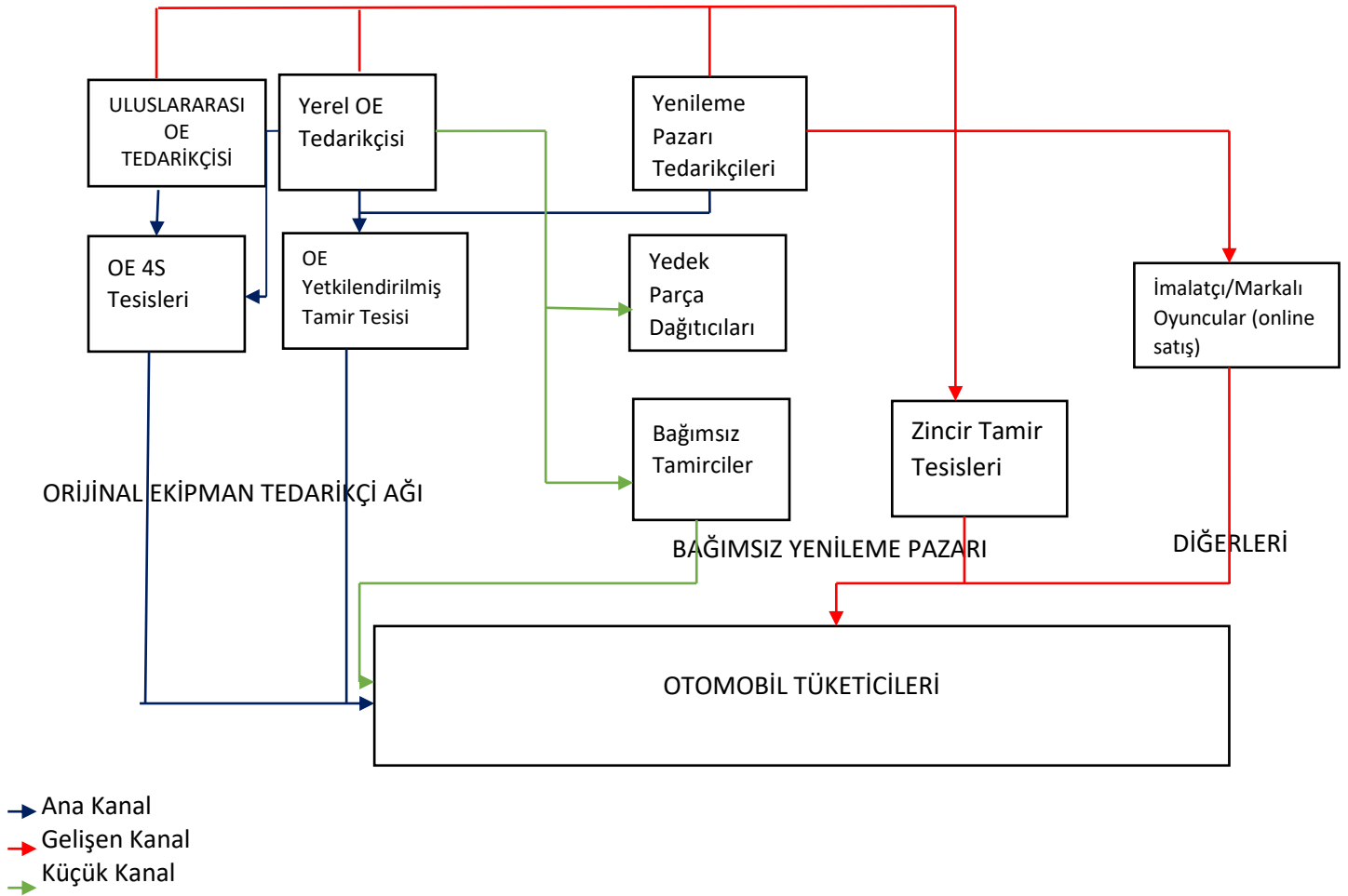
Kısaca satış sonrası hizmet pazarı 4S tesislerinden, büyük ve orta ölçekli tamir-bakım firmalarından, küçük otomobil tamir dükkanlarından, zincir tamir tesislerinden, profesyonel tamir tesislerinden ve oto güzellik mağazalarından oluşmaktadır.

1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla oto imalatçıların tüm modellere yönelik teknik detayları ve bakım bilgisini bağımsız tamir dükkanlarına sağlama zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca orijinal

ekipman tedarikçilerinin ürünlerini doğrudan tüketicilere ve yetkili olmayan bayilere satmasına imkan verilmiştir. Bu değişiklikler rekabeti teşvik ederek, yan sanayi imalatçılarının yenileme pazarına daha etkin giriş yapmasını sağlamıştır.

Dağıtım kanalı yapısının karmaşıklığı ve çoklu katmanlardan oluşması tedarikçiler için müşterilere yapılan doğrudan satışı zorlaştırmaktadır. Konsolidasyon süreci, kısıtlayıcı kamu düzenlemeleri, istikrarsız hammadde fiyatları düşük karlılığa ve artan rekabete yol açmıştır. Oto yedek parça sanayi çok parçalı yapıya sahip olup, düşük teknolojili parçaları üreten binlerce küçük ve orta ölçekli firmalardan oluşmaktadır. Çin piyasasının özelliklerine ve karmaşıklığına uyum gösteremeyen yurtdışı firmalar pazardan çıkmak zorunda olacaktır. Sektör düşük büyümeyi ve düşük karları içeren olgunlaşmış aşamaya geçiş yapmakta ve sonuçta rekabet yoğunlaşmaktadır.

Şekil 1. Otomotiv Yan Sanayi Dağıtım Kanalları

Kaynak: Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği

Tablo 18. Satış Sonrası Hizmet Piyasasında Tesisler

Kategori	Tanım	Avantaj	Dezavantaj
4S tesisler	İmalatçı tarafından yetkilendirilmekte satış+satış sonrası hizmet+aksesuar tedariki	Marka, profesyonel teknoloji ve ekipman, güvenilir	Yüksek fiyat, spesifik marka hizmeti, az sayıda tesis ve uzun mesafeli
Büyük ve orta ölçekli tamir bakım firmaları	Otomobil bakımı, yetkilendirilmemiş	Profesyonel, hızlı yönetim, yaygın ağ	Konsept ve imaj eksikliği
Küçük otomobil tamir dükkanları	Oto yedek parça satışı+montajı	Fiyat düşük	Düşük profesyonellik, düşük kaliteli aksesuarlar
Zincir tamir tesisleri	Güçlü markalar-genelde yurtdışı	Profesyonel hizmet, hizmette evrensel kurallar, fiyat uygun	Orjiinal olmayan aksesuarlar
Profesyonel tamir bakım tesisleri	Markaya özel tamir tesisleri	Büyük ölçekli, fiyat uygun, tek yönetim	Kabul edilme derecesi düşük
Oto güzellik salonları	Bakım, hızlı tamir	Büyük ölçekli, fiyat uygun, tek yönetim	Kabul edilme derecesi düşük

Kaynak: CAPAC (China Auto Parts and Accessories Corporation)

2.6.3. Faaliyet Gösteren Önemli Firmalar

Çinli başlıca oto yedek parça imalatçıları hızlı gelişmekte ve teknoloji, lojistik ağlar ve beşeri sermaye açısından olgunlaşmaktadır. Önemli firmalar arasında SAIC, Wanxiang Group, Fawer Automotive Parts ve Huayu Automotive Systems yer almaktadır. Bununla beraber diğer çoğu firma önemli becerilerden ve teknolojilerden yoksun olup, alt tedarikçi olarak faaliyet göstermektedir.

Diğer taraftan, ünlü uluslararası oto yedek parça imalatçılarının hemen hemen tümü Çin'de temsil edilmektedir. Bunlar arasında en önemlileri Bosch, Denso Corporation, Continental, Cummins, Valeo ve ZF'dir. Bununla beraber, son 10 yılda organize olmamış satış sonrası piyasayla ve belirsiz kurallarla başa çıkamayan yurtdışı imalatçıları firmalarını satarak piyasadan çıkmışlardır. Yurtdışı firmaların Çin oto yedek parça pazarında temsil edilmeleri büyük ölçüde motor yönetim sistemleri ve değişken hızlı sürüş modları gibi yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli ürünlere yönelik talep tarafından belirlenmektedir. Örneğin, Changchun şehrinde FAW-Volkswagen bir tesise sahiptir. Yine Almanya'nın ErlingKlinger

firması aynı şehirde yerel bir firmayla ortak yatırım yapmış olup, 2006'dan beri plastik hazne modülleri ve metal elastomer contaları üretim tesisi işletmektedir. Diğer oto yedek parçaları tedarikçileri de faaliyet göstermekte olup, bir Alman firması olan Huf Hulsbeck Furst GmbH-Co Kg. otomotiv kilit fabrikasına sahiptir.

Tablo 19. Önemli Firmaların Satış ve Pazar Payları

No.	Firma	2017 Satış (1000 CNY)	Pazar Payı
1	Saic Motor Corporation Limited	857.977.718	55,96%
2	Huayu Automotive Systems Company Limited	140.487.250	9,16%
3	Chongqing Changan Automobile Company Limited	80.012.205	5,22%
4	Sinotruk Jinan Truck Co., Ltd.	37.310.405	2,43%
5	Universal Scientific Industrial (Shanghai) Co., Ltd	29.705.685	1,94%
6	Ningbo Joyson Electronic Corp	26.605.600	1,74%
7	Zotye Automobile Co., Ltd.	20.804.317	1,36%
8	Dongfeng Automobile Co., Ltd	18.300.878	1,19%
9	Easysight Supply Chain Management Co., Ltd	15.437.429	1,01%
10	Ningbo Huaxiang Electronic Co., Ltd.	14.806.614	0,97%

Kaynak: EMIS

2.6.3.1. Huayu Automotive Systems Co Ltd.

Huayu Automotive Systems Co. Ltd. (HASCO) oto yedek parça imalatçısı ve satıcısıdır. SAIC Motor'un otomobil yedek parçaları imalat grubudur. Araştırma-geliştirme, üretim ve oto yedek parçalarını pazarlama başlıca faaliyet alanıdır. 1992 yılında kurulmuş olup, merkezi Şanhay'dadır. 2014 yılına kadar firmanın 31 bağlı kuruluşu mevcut olup, çoğu yurtdışı tedarikçilerle ortak yatırım yapmıştır. Çin'de 166 imalat tesisi ve servis merkezi bulunmaktadır.

HASCO'nun güçlü performansı SAIC-GM, FAW-Volkswagen, Changan Ford, Shenlong Automobile, Beijing Hyundai, Dongfeng Nissan, SAIC'in binek otomobil tesisi, Great Wall Motor, JAC ve Geely Automobile gibi önemli müşteriler tarafından desteklenmektedir. 2016 yılında HASCO'nun ürünleri Beijing Benz'e, BMW Brilliance'a, FAW Audi'ye ve yüksek seviyedeki araç markalarına satılmıştır. 2013 yılında HASCO, Yanfeng Visteon'un %50

hisselerini satın almış ve Johnson Control ile ortak yatırım yapmıştır. 2015 yılında firma, Almanya'nın Continental firması ile otomobil fren ürünlerinin üretimi ve montajına yönelik ortak yatırım kurmuştur. Mayıs 2017'de 600 milyon RMB'lik yeni fabrikası faaliyete geçmiştir.

Firma, Mart 2017'de Şanhay'da bir elektronik şubesi ile bir otomotiv araştırma-geliştirme merkezi kurmuştur.

HASCO'nun 2017 yılında satış geliri %13, denizaşırı pazarlara yönelik satışları ise 2 kattan fazla artmıştır. Satışlar Kuzey Amerika, Avrupa, Güney Afrika, Güneydoğu Asya ve diğer bölgelere yoğunlaşmaktadır. Özellikle Mercedes-Benz, BMW, Ford, Volkswagen ve GM'e yönelik oto yedek parçaları satışı yapılmıştır. 2018 yılında Chongqing'de fren sistemleriyle ilgili yeni fabrikanın kurulmasıyla firmanın iş alanının büyümeye devam edeceği beklenmektedir. Fabrika ortak yatırım olup "Continental Huayu Brake Systems" (Chongqing) olarak adlandırılmıştır. Fabrika 80.000 metrekare'den fazla alanı kaplamakta olup, Chongqing Liangjiang bölgesinde yerleşiktir. Fren kaliperlerini, vakum pompalarını ve elektrikli park fren sistemlerini içeren fren parçalarını üretmesi planlanmıştır.

2.6.3.2. Ningbo Joyson Electronics

Ningbo Joyson Electronics (Joyson Electronics veya kısaca Joyson) 2004 yılında Ningbo Joyson Yatırım Grubu tarafından kurulmuştur. Firma esas olarak sürücü kontrol sistemlerini, iklim kontrol sistemlerini, sensör sistemlerini, otomatikleşmiş üretim hatlarını, motor hava girişlerini, manifold sistemlerini, otomobil camı yıkama sistemlerini geliştirmekte ve imal etmektedir. Müşterileri arasında Volkswagen, General Motors, Ford ve diğer otomotiv üreticileri yer almaktadır.

2010 yılında Joyson Almanya'nın Preh Grubuyla ortak yatırım yapmış olup, 2011 yılında işbirliği Preh'in satın alınmasıyla devam etmiştir. Bunun sayesinde Joyson, Almanya, ABD, Meksika, Portekiz ve Romanya'daki faaliyetlerini genişletmiştir. Bununla beraber Temmuz 2017'de Joyson, Preh'i "Pia Automation Holding Gmb'a" satmıştır.

2014 yılında Joyson Electronics, direksiyon gibi otomotiv iç parçalarını imal eden Almanya'nın Quin GmbH firmasını satın almıştır. 2015 yılında firma ile Ningbo arasında yarı iletken entegre devrelerin ve elektronik ürünlerin geliştirilmesine yönelik ortak yatırım yapılmıştır. Aynı zamanda Joyson, Pekin'de yerleşik bir firmaya oto yedek parçalarının üretimi için 65 milyon RMB'lik yatırım yapmış, %8 hisseye sahip olmuştur. 2016 yılında

Joyson Electronics'in, KSS (Amerikan orijinli Key Safety Systems) ve Technisat Automotive (TS, Almanya'nın Technisat Digital firmasının otomotiv elektroniği) isimlerinde iki küresel firmayı satın almasıyla satış gelirinde önemli bir artış yaşanmış olup, yurtdışı pazarlardaki satış payında büyüme gözlenmiştir. Bu satın almanın kapsamına giren ürünler sürüş sistemlerine dayalı 4 önemli alanda yoğunlaşmıştır. Bunlar kısaca insan makine arayüzü (HMI) , trafik güvenliği, audio- video ve otomobil ara bağlantılarıdır. Firmanın dünya çapında 20.000'den fazla çalışanı mevcuttur.

KSS ve TS satın almaların tamamlanmasından sonra, Ningbo Joyson büyük ölçekli entegrasyona giderek, KSS'ye sermaye enjekte etmiş, kapasitesini artırarak operasyonel etkinliğini artırmıştır. Bu tedbirler 2018'in ikinci yarısında 100 milyon dolar değerinde 50 yeni siparişin kazanılmasını sağlamıştır.

2.6.3.3. Ningbo Huaxiang Electronic Co Ltd.

Ningbo Huaxiang Electronic Co Ltd. (Ningbo Huaxiang) 1988 yılında kurulmuş olup, önemli iç teçhizat üreticisidir. Ningbo Huaxiang otomotiv yedek parça ve aksesuarları üretiminde uzmanlaşmış olup, Ar-Ge, imalat ve dağıtımda güçlü kapasiteye sahiptir. Firmanın 15 bağlı şubesi olup, Çin'e yayılmıştır. 5000'den fazla çalışanı mevcuttur.

2011 yılında Ningbo Huaxiang, Alman ahşap kaplama ve iç plastik aksam üreticisi Sellner'i satın almıştır. 2013 yılında ise ahşap, metal ve karbon fiber iç aksam tedarikçisi olan Alman HIB'yi satın almıştır. 2014 yılında Huaxiang Group (Ningbo Huaxiang'ın ana firması) Alman oto yedek parça üreticisi Alterprodia GmbH'in %75 hissesini 900.000 euro karşılığında satın almıştır.

Ağustos 2015'te Ningbo Huaxiang, Alman ortağı Decon GmbH'in %28 hissesini satın almıştır. Eylül 2016'da firma, Ningbo Lawrence Automotive Interiors'ı satın almıştır. Ekim 2016'da Ningbo Huaxiang Electronics'teki %6.7'lik hissesini satmıştır.

Eylül 2017 tarihinde firma batarya imalat ortak yatırımına 100 milyon RMB yatırmıştır. 2017 yılında firmanın satışları 14.8 milyar CNY'ye ulaşmıştır. Firma ana müşterilerine satışlarını artırdığı için üretim etkinliğinde gelişme sağlanmıştır. Ayrıca Alman biriminin üretim etkinliğinde de gelişme sağlanmış olması ve yeni kazanılan varlıkların konsolide bilançoya dahil edilmesi firmanın performansına olumlu katkıda bulunmuştur.

2.6.3.4. Changchun Faway Automobile Components Co. Ltd.

Changchun Faway Automobile Components, kamu mülkiyetinde olan otomotiv imalat firması FAW'ın bağlı birimidir. Firma, FAW'a bağlı OEM'lerin ve kuzey Çin'deki belli başlı ortak yatırımların yedek parça tedarikini üstlenmektedir. Faway Automobile Components, FAW'ın tüm model otomobilleri ve modifiyeli araçlar için 5.380 çeşit yedek parça üretmektedir. Önemli ürünleri arasında jantlar ve otomotiv dış parçaları yer almaktadır. Yıllık çelik jant kapasitesi 3.5 milyon adet olup, Çin'de ilk sıradadır.

Foshan'da yerleşik FAW-Volkswagen fabrikasının üretime 2014 yılında başlamış olması Audi ve golf modelleri için yeni ürünlerin üretiminde artışa yol açmıştır. Yeni firmanın kurulmuş olması firmanın satış gelirine olumlu yansımıştır. Mart-Ağustos 2017 döneminde firma Changchun, Tianjing ve Qingdao'da şube açmıştır. 2017'nin ilk yarısında firmanın net karı yıllık %66 oranında artmıştır.

Changchun Faway'in ana gelir kaynağı otomobil jant grubu olup, 2016 yılında toplam gelirin %62'si bu gruptan elde edilmiştir. Bölgeler gelir açısından değerlendirildiğinde en fazla satışın Kuzeydoğu Çin, Güneybatı bölgesi ve Doğu Çin bölgesi'nde yapıldığı tespit edilmiştir.

2.6.3.5. Wanxiang Qianchao Co Ltd.

Wanxiang Qianchao, Wanxiang Group'un bağlı birimidir. Wanxiang Group, 1969 yılında kurulmuş olup, Xiaoshan şehri, Zhejiang bölgesinde bulunmaktadır. Firma, pazara kardan mafsalı, rulman, sürücü şaftları, oto bataryaları, amortisörler, yaprak yaylar, fren diskleri, spiral yay arz etmektedir. Grubun ABD'de 28 imalat birimi olup, 26'sı oto yedek parça sektöründedir. Firma Çin'de 3 sanayi üssüne sahip olup, 23 bölgede 165 acentası ve 3000 outleti mevcuttur.

Wanxiang Group Çin'deki önemli araç gruplarına yedek parça tedarik etmektedir. Bu gruplar arasında China 1st Auto (VW), China 2nd Auto (Citroen), Tianjin Auto (Dahozu/Toyota), Nanjing Auto (Iveco) ve Liuzhou/Haifei (Isuzu) yer almaktadır. Şubat 2014'de firma Kalifornia merkezli hibrit spor otomobilleri üreticisi Fisker Automotive'in varlıklarını satın almıştır.

Aralık 2016 tarihinde firma Hubei'de bulunan oto yedek parçaları firmasını 220 milyon RMB'ye satın almıştır. Ekim 2017'de firma hisselerinin %100'ünü Shiyan'da yerleşik metal boru fabrikasına 9.6 milyon RMB'ye satmıştır.

3. TÜRKİYE-ÇİN OTOMOTİV YAN SANAYİ TİCARETİ

3.1. Türkiye-Çin Otomotiv Yan Sanayi Ticareti

Tablo 20. Türkiye ve Çin ikili Ticaret-Otomotiv Yan Sanayi (1000\$)

	2014	2015	2016	2017	2018
İhracat	38.568	38.905	46.930	53.858	60.671
İthalat	1.005.139	1.093.224	1.072.404	1.196.340	1.117.876
Hacim	1.043.707	1.132.129	1.119.334	1.250.198	1.178.547
Denge	-966.571	-1.054.319	-1.025.474	-1.142.482	-1.057.205

Kaynak: TÜİK

Türkiye ve Çin arasında otomotiv yan sanayi ikili ticaretinde ticaret dengesi aleyhimize seyretmektedir. 2014 yılında 966.5 milyon dolarlık bir ticaret açığı mevcut iken 2018 yılında ticaret açığı 1 milyar dolara yükselmiştir.

2018 yılında Çin'e olan otomotiv yan sanayi ihracatımız 60.6 milyon dolar, ithalatımız ise 1.1 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında Çin'e olan otomotiv yan sanayi ihracatımızda en yüksek kalemi 16.9 milyon dolar ile motor aksam ve parçaları (GTİP No: 84.09) oluşturmaktadır. İkinci önemli ürün ise 10.4 milyon dolar ihracat değeri ile vulkanize kauçuktan diğer eşyadır (GTİP No: 40.16.99). Diğer önemli ürün rulmanlar olup, Çin'e olan otomotiv yan sanayi ihracatımızda %7.5 paya sahiptir. Rulmanları kara taşıtları aksam ve parçaları (GTİP No: 87.08.99) ile kauçuktan yeni dış lastikler (GTİP No: 40.11) takip etmektedir. İthalatımızda en yüksek pay %12.5 pay ile elektrik akümülatörlerine (GTİP No:85.07) aittir. Elektrik akümülatörlerini, klima cihazlarının aksam ve parçaları (GTİP No: 84.15.90), rulmanlar (GTİP No: 84.82) ve transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları ve mil yatakları (GTİP No: 84.83) takip etmektedir.

3.2. Ürün Bazında Türkiye'nin Çin'e Otomotiv Yan Sanayi İhracatı

Tablo 21. Türkiye'nin Çin'e Otomotiv Yan sanayi İhracatı (1000\$)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016	2017	2018
8409	SADECE VEYA ESAS İTİBARIYLA 84.07 VEYA 84.08 POZİSYONLARIN DAKİ MOTORLARIN AKSAM VE PARÇALARI	6.768	5.717	9.104	10.987	16.984
401699	VULKANİZE KAUÇUKTAN DIĞER EŞYA	11.822	6.528	8.091	11.278	10.451
8482	HER NEVİ RULMANLAR	4.729	7.198	7.712	6.066	4.580
870899	KARA TAŞITLARI İÇİN DIĞER AKSAM, PARÇALAR	2.367	3.781	3.220	5.481	4.486
4011	KAUÇUKTAN YENİ DIŞ LASTİKLER	1.989	2.124	2.426	3.709	4.370
8483	TRANSMİSYON MİLLERİ, KRANKLAR; YATAK KOVANLARI VE MİL YATAKLARI; DIŞLİLER VE SİSTEMLERİ, VİDALAR	304	723	960	1.967	3.488
870829	KARA TAŞITLARININ DIĞER AKSAM-PARÇALARI	4.164	4.461	5.058	3.463	2.454
940120	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	1.554	1.151	2.373	1.607	2.155
842131	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN HAVA FİLTRELERİ	634	965	1.256	1.534	1.755
870830	KARA TAŞITLARI İÇİN FREN VE SERVO-FRENLER VB. AKSAM, PARÇALARI	836	1.240	1.012	829	1.612
842123	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN YAĞ-YAKIT FİLTRELERİ	592	463	1.138	2.025	1.468
8484	DIĞER MADDELER İLE BİRLEŞTİRİLMİŞ METAL TABAKALARDAN CONTALAR	27	176	223	836	1.347

870870	KARA TAŞITLARI İÇİN TEKERLEKLER VB. AKSAM, PARÇA/AKSESUARLARI	255	169	317	391	1.279
870850	KARA TAŞITLARI İÇİN DİFERANSİYEL AKSLARI VB. AKSAM, PARÇALARI	321	372	441	377	855
870893	KARA TAŞITLARI İÇİN DEBRİYAJLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	335	525	432	767	853
8512	MOTORLU TAŞITLAR, BİSİKLET, MOTOSİKLETLER İÇİN AYDINLATMA VEYA İŞARET CİHAZLARI, CAM SİLİCİLER VB.	443	1.163	1.115	661	416
870880	KARA TAŞITLARI İÇİN SÜSPANSİYON SİSTEMLERİ VB. AKSAM VE PARÇALARI	78	250	223	249	389
8408	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR (DİZEL VE YARI DİZEL)	161	546	645	8	334
870891	KARA TAŞITLARI İÇİN RADYATÖRLER VB. AKSAM VE PARÇALARI	13	11	35	68	289
841330	İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR YAKIT, YAĞ/SOĞUTMA POMPALARI	33	49	79	194	225
841582	SOĞUTMA TERTİBATI BULUNAN DİĞER KLİMA CİHAZLARI	128	189	327	133	196
841581	BİR SOĞUTUCU ÜNİTE VE SOĞUTMA/ISITMA ÇEVİRİMLİ KLİMALAR			1		140
870840	KARA TAŞITLARI İÇİN VİTES KUTULARI VE AKSAM, PARÇALARI	9	8	21	28	114

8511	MOTORLARDA KULLANILAN ELEKTRİKLİ ATEŞLEME VEYA HAREKET ETTİRME TERTİBAT VE CİHAZLARI	13	34	181	30	100
870821	KARA TAŞITLARI İÇİN EMNİYET KEMERLERİ	19	26	38	48	87
7007	EMNİYET CAMLARI	33	51	85	33	78
870892	KARA TAŞITLARI İÇİN EKSOZ SUSTURUCULARI VE BORULARI; AKSAM, PARÇALARI	4	18	40	60	66
870810	KARA TAŞITLARI İÇİN TAMPONLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	22	7	29	23	31
841590	KLİMA CİHAZLARININ AKSAM-PARÇALARI	24	65	191	76	18
700910	TAŞITLAR İÇİN DİKİZ AYNALARI	10	6	7	11	14
870894	KARA TAŞITLARI İÇİN DİREKSİYON SİMİTLERİ, KOLONLARI, KUTULARI; AKSAM, PARÇALARI	19	6	12	19	10
681381	AMYANT İÇERMEYEN FREN BALATALARI VE YASTIKLARI		8		1	9
841520	MOTORLU TAŞITLARDA ŞAHISLAR İÇİN KULLANILAN TÜRDEN KLİMALAR		7	4		8
8507	ELEKTRİK AKÜMÜLATÖRLERİ (BUNLARIN SEPARATÖRLERİ DAHİL)	367	399	10	888	7
4013	KAUÇUKTAN İÇ LASTİKLER	1	1	1	9	
8407	KIVILCIM İLE ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI DOĞRUSAL VEYA DÖNER PİSTONLU MOTORLAR (PATLAMALI MOTOR)	140	6	0		
8707	KARAYOLUNDA KULLANILAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN KAROSERLER	123	448	103		

870895	KARA TAŞITLARININ HAVA İLE ŞİŞMELİ HAVA YASTIKLARI (AİRBAG); AKSAM, PARÇALARI	229	16	20	1	
	TOPLAM	38.568	38.905	46.930	53.858	60.671

Kaynak: TÜİK

3.3. Ürün Bazında Türkiye'nin Çin'den Otomotiv Yan Sanayi İthalatı

Tablo 22. Türkiye'nin Çin'den Otomotiv Yan Sanayi İthalatı (1000\$)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016	2017	2018
8507	ELEKTRİK AKÜMÜLATÖRLERİ (BUNLARIN SEPARATÖRLERİ DAHİL)	107.621	121.258	135.771	136.572	140.383
841590	KLİMA CİHAZLARININ AKSAM-PARÇALARI	51.052	49.444	86.117	120.134	131.109
8482	HER NEVİ RULMANLAR	86.052	86.324	87.751	107.586	92.820
8483	TRANSMİSYON MİLLERİ, KRANKLAR; YATAK KOVANLARI VE MİL YATAKLARI; DIŞLİLER VE SİSTEMLERİ, VİDALAR	88.939	91.690	79.057	84.885	91.609
870830	KARA TAŞITLARI İÇİN FREN VE SERVO-FRENLER VB. AKSAM, PARÇALARI	89.164	102.963	95.918	124.012	60.194
870899	KARA TAŞITLARI İÇİN DİĞER AKSAM, PARÇALAR	43.628	42.280	42.894	46.948	57.553
8408	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR (DİZEL VE YARI DİZEL)	50.552	51.415	37.682	56.944	54.474
870870	KARA TAŞITLARI İÇİN TEKERLEKLER VB. AKSAM, PARÇA/AKSESUARİ	53.140	63.108	61.210	60.421	53.582

8512	MOTORLU TAŞITLAR, BİSİKLET, MOTOSİKLETLER İÇİN AYDINLATMA VEYA İŞARET CİHAZLARI CAM SİLİCİLER VB.	38.499	44.053	45.359	57.980	50.923
8409	SADECE VEYA ESAS İTİBARIYLA 84.07 VEYA 84.08 POZİSYONLARIN DAKİ MOTORLARIN AKSAM VE PARÇALARI	40.176	42.479	44.233	54.027	50.724
870850	KARA TAŞITLARI İÇİN DİFERANSİYEL AKSLARI VB. AKSAM, PARÇALARI	23.107	43.992	41.118	44.055	43.132
8511	MOTORLARDA KULLANILAN ELEKTRİKLİ ATEŞLEME VEYA HAREKET ETTİRME TERTİBAT VE CİHAZLARI	29.266	31.255	30.361	32.624	34.208
8407	KIVILCIM İLE ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI DOĞRUSAL VEYA DÖNER PİSTONLU MOTORLAR (PATLAMALI MOTOR)	30.621	43.533	20.161	21.722	31.657
870829	KARA TAŞITLARININ DİĞER AKSAM-PARÇALARI	20.899	28.387	28.813	34.005	31.075
870880	KARA TAŞITLARI İÇİN SÜSPANSİYON SİSTEMLERİ VB. AKSAM VE PARÇALARI	30.557	26.047	24.812	22.479	20.262
870891	KARA TAŞITLARI İÇİN RADYATÖRLER VB. AKSAM VE PARÇALARI	25.503	30.904	29.790	43.323	19.746
842123	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN YAĞ-YAKIT FİLTRELERİ	21.382	20.366	21.092	23.366	18.132
870894	KARA TAŞITLARI İÇİN DİREKSİYON SİMİTLERİ, KOLONLARI, KUTULARI; AKSAM, PARÇALARI	5.315	5.774	7.214	7.194	15.385

841330	İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR YAKIT, YAĞ/SOĞUTMA POMPALARI	12.876	12.456	12.935	13.505	14.492
4011	KAUÇUKTAN YENİ DİŞ LASTİKLER	58.450	55.796	59.269	13.725	13.114
401699	VULKANİZE KAUÇUKTAN DİĞER EŞYA	9.227	8.408	8.984	10.277	12.701
7007	EMNİYET CAMLARI	13.770	10.739	3.109	6.950	10.253
870840	KARA TAŞITLARI İÇİN VİTES KUTULARI VE AKSAM, PARÇALARI	3.637	4.063	5.949	8.338	9.593
870893	KARA TAŞITLARI İÇİN DEBRİYAJLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	8.550	9.384	5.783	7.963	8.876
700910	TAŞITLAR İÇİN DİKİZ AYNALARI	5.055	5.054	6.133	7.439	8.801
841582	SOĞUTMA TERTİBATI BULUNAN DİĞER KLİMA CİHAZLARI	6.194	17.317	15.204	10.774	7.950
8484	DİĞER MADDELER İLE BİRLEŞTİRİLMİŞ METAL TABAKALARDAN CONTALAR	5.324	5.514	5.720	6.605	7.881
870810	KARA TAŞITLARI İÇİN TAMPONLAR VB. AKSAM, PARÇALARI	4.070	5.216	4.661	6.886	6.675
842131	İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN HAVA FİLTRELERİ	6.903	5.909	5.760	7.236	4.870
870892	KARA TAŞITLARI İÇİN EKSOZ SUSTURUCULARI VE BORULARI; AKSAM, PARÇALARI	4.462	6.006	4.626	4.442	3.135
841581	BİR SOĞUTUCU ÜNİTE VE SOĞUTMA/ISITMA ÇEVİRİMLİ KLİMALAR	13.590	7.528	6.648	6.417	2.872
870821	KARA TAŞITLARI İÇİN EMNİYET KEMERLERİ	4.924	4.440	3.860	2.824	2.827
8707	KARAYOLUNDA KULLANILAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN KAROSERLER	140	1.620	40	304	1.355

870895	KARA TAŞITLARININ HAVA İLE ŞİŞMELİ HAVA YASTIKLARI (AİRBAG); AKSAM, PARÇALARI	972	1.024	482	1.083	1.322
8706	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN MOTORLA DONATILMIŞ ŞAŞİLER			106	22	1.004
4013	KAUÇUKTAN İÇ LASTİKLER	2.057	2.203	1.546	1.067	948
841520	MOTORLU TAŞITLARDA ŞAHISLAR İÇİN KULLANILAN TÜRDEN KLİMALAR	6.439	3.325	522	942	869
4012	KAUÇUKTAN SIRT GEÇİRİLMİŞ VEYA KULLANILMIŞ DIŞ LASTİKLER, DOLGU LASTİKLERİ, TEKERLEK BANDAHLARI	1.341	662	536	574	464
940120	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	1.259	859	734	275	460
681381	AMYANT İÇERMİYEN FREN BALATALARI VE YASTIKLARI	402	376	414	381	412
9104	TAŞITLARIN ALET TABLOLARI İÇİN SAATLER	23	52	27	31	31
	TOPLAM	1.005.139	1.093.224	1.072.404	1.196.340	1.117.876

Kaynak:TÜİK

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırma kapsamında elde edilen tespit ve öneriler aşağıda sıralanmaktadır.

Çin'den Türkiye'ye yatırım çekilmesi politikası ile beraber ortak yatırımlara ağırlık verilmelidir

Türkiye ve Çin arasındaki otomotiv ticaretinde öncelikli olarak odaklanılması gereken, Çinli araç üreticisi firmaların yatırımlarını Türkiye'ye çekmek olmalıdır. Pazar araştırması kapsamında ziyaret edilen Çin Otomotiv Üreticileri Birliği'nden elde edilen bilgilere göre, otomobillerdeki elektrikli araç dönüşümü Çin devleti tarafından stratejik olarak ele alınmaktadır. Çin 2025 yılında ülkede satılan her 5 otomobilden 1'inin elektrikli olmasını hedeflemektedir. Çevreye duyarlı, hava kirliliği yaratmayan elektrikli otomobiller, dünyada yükselen değer durumundadır. Çin bu fırsatı etkin şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. 2011-2015 dönemini kapsayan 12. Beş Yıllık plan doğrultusunda temiz ve çevre dostu yakıtların gelişimi son birkaç yılda giderek önem kazanmıştır. Hükümet büyük şehirlerdeki karbon yayılımını ve enerji ithalat talebini azaltma amacına uygun olarak elektrikli-hibrit araçlara yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik vermiştir. Şubat 2016'da Devlet Konseyi yıllık toplam kamu araçlarının tedarikinde elektrikli araçlara %50'den fazla pay tahsis etmiştir. Elektrikli araç üretimi (elektrik ve plug hybrid) 2016 yılında 516.300 adet iken 2017 yılında %54 artışla 794.000 adede yükselmiştir. 13. Beş Yıllık Plan ile hedeflenen 500 bin adetlik üretim kapasitesinin 2016 ve 2017 yıllarında üzerine geçilmiştir. JP Morgan Chase Co.'nun raporuna göre Çin elektrikli araç piyasasının 2018-2020 döneminde %46 oranında büyüyeceği öngörülmektedir. 2020 yılında elektrikli araç üretiminin 2.5 milyon adede (2.2 milyon elektrikli, 285.000 plug hybrid) ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2017 yılında toplam araç üretiminde elektrikli araçların payı %2.3 iken, 2020 yılında bu oranın %7.2 olacağı beklenmektedir. Çin'de elektrikli otomobil alımlarında vergi istisnaları ve teşvik uygulanmaktadır. Altyapının geliştirilmesine de önem verilmiş olup, Haziran 2016 sonunda 81.000 adet kamu şarj istasyonu mevcut olup, 2015 yılına göre %65 artış kaydedilmiştir. Eylül 2017'de Devlet Konseyi yeni bir düzenleme çıkararak Çin'deki çoğu oto üreticisine 2019 yılından itibaren asgari sayıda elektrikli araç satışı yapma zorunluluğu getirilerek, yabancı üreticilerin Çinli üreticilerle ortak yatırım yapması amaçlanmıştır. 2019 yılı için toplam satışların %10'u, 2020 yılı için %12'si oranında kota konmuştur. Kararın ardından pazarın önemli bir bölümünü oluşturan yabancı otomobil markaları, Çin pazarını

kaybetmemek için Çin'de elektrikli otomobil üretimine odaklanmaya ağırlık vermiştir. Örneğin Amerikalı GM Çin'i elektrikli otomobil üretimi için AR-GE üssü olarak belirlemiştir. Japon Honda 2019'da Çin'de elektrikli oto üreteceğini açıklamıştır. Sektördeki bu dönüşümde Çinli firmaların öncü olması ve küresel otomobil markaları yaratmak hedeflenmektedir. Bu vizyon doğrultusunda çalışmalar yapılmakta olup, bu ana kadar önemli bir gelişme kaydedilmiştir. BYD, Roewe, MG, Great Wall gibi firmalar Çin'de bu sektörün önde gelen firmaları konumuna yükselmiş ve bilinirliği olan markaları haline gelmiştir.

Araştırma esnasında yapılan ziyaretlere ve görüşmelere istinaden ilerleyen dönemde bu firmaların dünya pazarında da yer edinmek isteyecekleri için üretimlerini başka ülkelere de kaydırmalarının muhtemel olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu noktada Türkiye'nin otomotiv sektörü Çin'deki araç üreticilerine doğru anlatılıp tanıtılabilirse, ilerleyen dönemde Çinli araç üreticilerinin Türkiye'ye yatırım yapıp Türkiye'yi üretim üssü haline getirmeleri son derece mümkün gözükmemektedir. Türkiye'nin AB ile gümrük birliği anlaşması Türkiye'de üretilecek araçların Avrupa'ya vergisiz ithalatını sağlamaktadır. Çin'de üretilmiş bir aracın diğer pazarlarda kabul görüp satması Türkiye'de üretilmiş bir araca kıyasla çok daha zordur. Türkiye'nin otomotiv sanayindeki başarısı bilinmektedir. Türkiye, Avrupa pazarının en çok araç ithal ettiği ülke konumundadır. Gerek araç gerek parça kalitesi Avrupa tarafından tam anlamıyla kabul görmüş bir seviyededir. Örneğin, Aralık 2018 tarihinde Alman VW grubunun yeni üretim tesisi seçimi için Türkiye, Romanya ve Bulgaristan üzerinde durduğu iddia edilmiştir.

Türkiye'nin oto yan sanayi bölgedeki diğer alternatiflere kıyasla daha gelişmiş ve daha verimli çalışır durumdadır. Ayrıca, güncel durum itibarıyla maliyet tarafında da rekabetçi bir noktada bulunmaktadır. Çin'den araçların Avrupa'ya nakliyesi de ayrıca bir maliyet kalemidir. Çin'den Avrupa'ya nakliye süresinin uzun olması stok çevrim sürelerine ve finansman maliyetlerine doğrudan etki edip, finansman maliyetlerini yükseltecektir. Ayrıca opsiyonlu araç siparişlerinde (sunroof, metalik renk vs.) fabrikaya sipariş geçilmesinden müşteriye teslim edilmesi arasında oluşacak uzun termin süresi de satış kayıplarına neden olacaktır.

Bununla birlikte, ABD ve Çin arasında yaşanan ticaret savaşının kısa vadede riskler yaratarak küresel şirketleri olumsuz etkilemeye devam edeceği beklenmektedir. Yakın zamanda Japon otomobil devi Nissan'ın, Çin'deki üretimini 30 bin adet kadar azaltmaya hazırlandığı duyurulmuştur. Nissan'ın hamlesinin, 2018 Aralık ve 2019 Şubat aylarındaki üretim periyodunu kapsadığı ifade edilmiştir. Şirketin kararının arkasında Çin pazarında ticaret savaşının etkisiyle düşen talebin yattığı tahmin edilmektedir. Dünyanın en büyük otomobil

pazarı olan Çin'de uzun yıllar sonra ilk kez otomobil pazarının daralmış olduğu gözlenmektedir. Bu durum, ülkede üretim tesisi bulunan küresel markaların planlarını gözden geçirmesine neden olurken, 2018 yılında Amerikalı Ford ve Koreli Hyundai da üretim adetlerinde azaltmaya gitmiştir. Bu tarz ticaret savaşlarının Çin'in dünyaya açılmasına kısa vadede olumsuz etkide bulunacağı düşünülmekle beraber uzun vadede Çin'in dünya pazarına girmesinin önünü kapatamayacağı öngörülmektedir. Kore ve Japon araçları nasıl dünyanın her pazarında satılabiliyorsa, Çin'in de zaman içerisinde dünyanın her yerinde araçlarını satabileceği düşünülmektedir. Çinli firmaların dünyanın farklı ülkelerinde üretim merkezleri kurarak dışa açılma stratejilerini geliştirecekleri beklenmekte olup, Türkiye de otomotiv sanayi özelinde yatırım çekmeye çok uygun bir ülke konumundadır.

Diğer yandan Türkiye; Rusya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika pazarları için de hem Türk malı imajı avantajı hem de lojistik avantajı sunmaktadır. Türkiye'nin Avrupa, Rusya, Ortadoğu ve Afrika ülkelerine olan stratejik konumu, Türk firmalarının kaliteli, hızlı ve esnek bir şekilde küçük parti ürünleri teslim edebilmesi, yönetim ve girişimcilik konusundaki potansiyeli, büyük ve ölçek ekonomisini yakalamış merkezi yönetim kültürü ile işleyen Çinli firmalar açısından tamamlayıcı, önemli bir değer sunmaktadır. Bu anlamda bölge pazarlarında büyük ve güçlü oyuncu olmak adına Çin firmaları ile birlikte yatırım yapılması değerlendirilmelidir. Türk ve Çinli firmaların Türkiye'nin çevresindeki pazarlara birlikte girebilmeleri ve büyüyebilmeleri mümkün gözükmektedir. Ayrıca, ürünlerin daha kolay pazarlanarak büyüyen pazarlarda küçük şirketlerin uygun fiyatlara satın alınabilme imkanı doğmaktadır. Türkiye'de güçlü bir otomotiv yan sanayi olduğu için, Türkiye'nin kaliteli üretiminden faydalanmak amacıyla Çinli otomotiv üreticileri çevre ülkelerdeki üretimlerini Türk yan sanayi ürünleri ile besleyebilme imkanına ulaşacaklardır.

Bu tespitlerin sonucu olarak öncelikli odak noktasının, Çinli araç üreticilerinin yatırımlarının Türkiye'ye çekilmesi ve ortak yatırımlara hız kazandırılması gerektiği düşünülmektedir.

Araştırma bağlamında ziyaret edilip, görüşme yapılan "Yatırım Kurumu" (Invest in Shanghai) adlı kuruluş Şanhay ve çevresine yapılacak yatırımlar ile Çin'den yurtdışına yapılacak yatırımlarda yönlendirici kuruluş olarak faaliyet göstermektedir. Yatırım Kurumu, yatırım ile ilgili her iki yönde yapılacak faaliyetlerde işbirliği içinde olunmasında fayda görüldüğünü ifade edip, faaliyetlerde yardımcı olabileceğini vurgulamıştır.

Otomotiv Yan Sanayi piyasasına girişte Orijinal Ekipman (OEM) ve Yenileme (aftermarket) piyasaları için farklı stratejiler uygulanmalıdır.

Çin'de ana sanayi olarak adlandırılan araç üreticileri mühendislik, lojistik ve montaj merkezi olarak faaliyet göstermektedirler. Üretilen aracın tasarım, montaj ve parça mühendisliğini yapıp parça üretiminin çok büyük bir kısmını yan sanayi tabir edilen tedarikçilerine yaptırmaktadırlar. Tedarik ettikleri parçaları kendi fabrikalarında montajlayıp araç üretimi yapılmaktadır. Araç üreticileri ürettirecekleri ürün grupları için tedarikçilerden teklif talep etmektedirler. Araç üreticilerinin her ürün grubu için 4-5 veya daha fazla onaylı tedarikçileri mevcuttur. Sistemlerinde kayıtlı olan bu onaylı tedarikçilerle parçaların teknik ve ticari detaylarını paylaşarak tedarikçilerden parçayı üretecekleri fiyata dair bir teklif vermelerini talep etmektedirler.

Örneğin, bugün itibariyle VW grubunun potansiyel tedarikçisi Çin'de üretim yapmıyorsa yurtdışındaki üretim lokasyonu üzerinden potansiyel tedarikçi, onaylı tedarikçi listesine alınmamaktadır. Sistem üzerinden bir tedarikçi numarası oluşturulmamaktadır. Bu şartlarda yurt dışında üretim de VW'in Çin operasyonuna mal tedarik etmek mümkün olmamaktadır. Birçok araç üreticisi firma için de aynı durum geçerli olup ancak ürünün kritikliğine göre istisnai durumlar olabilmektedir.

Potansiyel bir tedarikçi olarak Çin'e yatırım yapmak ancak finansman gücü olan ve yatırım geri ödemesinin uzun vadede gerçekleşmesine razı olabilecek firmalar için mümkün olabilecektir.

Araştırma kapsamında ziyaret edilen "Automechanika Shanghai" fuarında yapılan görüşmeler sonucu, Çin'deki araç üreticilerine mal satabilmek için son montaj hattı dahi olsa bir üretim tesisi kurulmasının elzem olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çin'e ürün tedariki yapmak isteyen her firma aynı zorlukla karşılaşmaktadır. Şirket kurulumu, fabrika arazisi, yönetim danışmanlık desteği gibi konularda yatırımcılara destek verip ülkeye giriş sürecinin kolaylaştırılması düşünülmelidir.

Ayrıca, firmalarımızın Çin'de kurulması planlanan Türkiye Ticaret Merkezleri'nde (TTM) yer almasında fayda bulunmaktadır.

Firmalarımızın daha cesur bir şekilde Çin'e yatırım yapması ve Türkiye'nin Çin'e ihracatının artması muhtemel gözükmektedir. Bir Türk firmasının Çin'e yatırım yapıp Çin'deki müşterisine yerinden tedarik yapıyor olması Türkiye'ye yine fayda sağlayacaktır.

"Automechanika Shanghai" fuarına katılan ihracatçı firmalarımızla yapılan görüşmeler sonucu, Çin'de üretim tesisi bulunan firmalarımızın Çin'e ara mamul ihracatında da artış yaşanabileceği tespit edilmiştir. Örneğin Çin'de otomotiv yan sanayi sektöründe üretim tesisi bulunan bir firmamızın Çin'e ihracatında 2015 yılından 2017 yılına kadar %65 oranında artış gerçekleşmiştir.

Yenileme pazarı (Aftermarket) doymamış ve hızlı büyüyen bir pazar olduğu için ihracatçılarımız yenileme pazarına giriş çalışmalarına özel önem göstermelidir.

Çin Oto Yedek Parçaları Üretici Derneği ile yapılan görüşme sonucunda, yenileme pazarının Çin'de çok yeni, doymamış ve çok hızlı büyüyen bir pazar olduğu tespit edilmiştir. Regule bir pazar söz konusu olmayıp, distribütör-bayi ağı yeterince gelişmemiştir. Araç üreticilerine mal satma kısmında Çin'de üretim yapma zorunluluğu talebi bu pazarda aranmamaktadır. Bu pazarda en önemli kıstaslar marka bilinirliği, fiyat rekabetçiliği ve ürünün kolay ulaşılabilir olmasıdır (satış kanalları ve stoklu çalışma). Yenileme pazarında doğru fiyat tutturulup, doğru satın almaya ulaşırsa başarı şansı artmaktadır.

İthalat süreci uzun sürmekte olup, süreç tamamen alıcıya bırakılmamalıdır. "Automechanika Shanghai" fuarına katılım sağlayan ihracatçı firmalarımız, Çin gümrüğündeki ithalat işlemlerinin de satıcı tarafından yapılmasının avantaj sağlayacağını vurgulamıştır. CIF teslim şeklinde ithalat gümrük işlemlerinin tamamlanması, gümrük vergilerinin ödenmesi alıcıya ait olduğu için alıcının yerli tedarikçiye kayması muhtemeldir. DDP (Vergileri Ödenmiş Teslim) teslim şekli tercih edilirse ithalat gümrük işlemlerinin tamamlanması, gümrük vergilerinin ödenmesi satıcıya ait olacağı için alıcıya avantaj sağlanmakta olup, alıcı gümrük işlemleriyle uğraşmamaktadır. Bu teslim şeklinin tercih edilmesi ihracatçılarımıza avantaj sağlayabilecektir.

Yenileme pazarı ofis-depo gibi lojistik bağlantılar da dikkate alınarak hedeflenmelidir. 4S yetkili tesislerin uyguladığı yüksek fiyatlardan dolayı müşteriler diğer kanallara geçiş yapmakta, özellikle zincir tamir tesislerinin payı artmaktadır. Müşteriler için fiyat ve teknik detaylar giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Pazara giriş yapmak isteyen firmalarımızın zincir tamir tesisleriyle işbirliği yapması tavsiye edilmektedir.

Sektörel heyetlerle toplantı ve tanıtım etkinliklerine ağırlık verilmelidir

Çin'deki araç üreticisi firmalar ile yenileme pazarına hitap eden firmaların üst düzey yetkililerinin katılımı ile Şanhay'da düzenlenecek etkinliklerde Türkiye otomotiv yan

sanayisinin tanıtılarak ihracatın artırılması amacıyla, şirketlerin satın alma sorumluları ile Çin'i hedefleyen şirketlerin satış sorumluları bir araya getirilecek şekilde bir etkinlik düzenlenebilir. Etkinlik sonrası dönemde Türkiye'den katılan firmalarla yapılacak görüşme ve geri bildirimler sonrası çok farklı ve iyi önerilerin elde edilebileceği düşünülmektedir.

Türkiye'den Çin'e yönelik gerçekleştirilecek bu tarz tanıtım etkinlikleri ile sektörel ticaret heyetleri organizasyonlarının Şanhay'da Mart-Nisan aylarında düzenlenen "Auto Shanghai" veya Kasım-Aralık aylarında düzenlenen "Automechanika Shanghai" fuarları ile aynı tarihlerde ve aynı yerde eş zamanlı düzenlenmesinin verimliliği daha fazla artıracığına inanılmaktadır.

"Auto Shanghai" fuarına genellikle nihai araç üreticilerinin katılması sebebiyle Orijinal Ekipman (OEM) üretimi faaliyetinde bulunan firmalarımızın bu dönemde gerçekleştirilecek sektörel ticaret heyetine yönlendirilmesi faydalı olacaktır. Diğer taraftan, "Automechanika Shanghai" fuarına genellikle otomotiv yedek parça üreticileri katılım göstermektedirler. Bu fuar ile eş zamanlı yapılacak sektörel ticaret heyetine yenileme pazarına (aftermarket) hitap eden üretici ihracatçılarımızın yönlendirilmesi faydalı olacaktır. Sektörel ticaret heyetlerimizin B2B görüşmeleri organizasyonu için "Şanhay Otomotiv Yedek Parça Üreticileri Derneği" (Shanghai Automotive Parts and Accessories Association) veya "Şanhay Ticaret Odası" (Shanghai Chamber of Commerce) ile temasa geçilmesinde fayda bulunmaktadır.

5. KAYNAKÇA

1. Ticaret Bakanlığı Çin Halk Cumhuriyeti Ülke Raporu
2. The Economist Intelligence Unit Ülke Raporları
3. Çin'in ilgili kurumlarının web sayfaları
4. EMIS Otomotiv Ana ve Yan Sanayi Raporları
5. Kurum, kuruluş ve firma görüşmeleri
6. Firma Web Sayfaları

6. YARARLI WEB SAYFALARI

- ✓ Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı
<https://www.ticaret.gov.tr/>
- ✓ Şanhay Uluslararası Ticaret Odası-Chamber of International Commerce Shanghai
<http://www.cpitsh.org>
- ✓ Shanghai International Automobile City Group Co. Ltd.
<http://www.at-siac.com>
- ✓ Uluslararası Motorlu Araçlar Üretici Derneği-International Organization of Motor Vehicle Manufacturers
<http://www.oica.net/>
- ✓ Çin Otomotiv Üreticileri Birliği-China Association of Automobile Manufacturers
<http://www.caam.org.cn/english/>
- ✓ Oto Yedek Parçaları Derneği-Shanghai Automotive Parts and Accesories Trade Association
<http://www.apcta.com>
- ✓ LMC Automotive (Otomotiv istatistikleri)
<https://lmc-auto.com/news-and-insights/public-data/>
- ✓ Automotive News China
<http://www.autonewschina.com/>